

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELEDE 6284 SAYILI KANUN UYGULAMALARINI İZLEME RAPORU

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

**Kadına Yönelik Şiddetle
Mücadelede 6284 Sayılı Kanun
Uygulamalarını İzleme Raporu**

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede 6284 Sayılı Kanun Uygulamalarını İzleme Raporu

Kadın Dayanışma Vakfı

0312 430 40 05 – 0312 432 07 82

bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr
www.kadindayanismavakfi.org.tr
Mithatpaşa Cad. No: 61/12 06420 Kızılay/Ankara

Yazarlar

Büşra Süneci, Öykü Eylem Kuş

Katkı Sunanlar

Nihan Damarlı, Merve Arılık, İrem Tunca

Fotoğraflar

Dilara Açıkgöz, Dilek Sarıgül/csgorselarsiv.org

Grafik Tasarım

Bilge Basım

Eylül 2025

**Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir**

"Bu yayın, CEİDİZLER Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçeriği yalnızca Kadın Dayanışma Vakfı sorumluluğundadır ve her zaman Avrupa Birliği'nin ve Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin görüşlerini yansıtmaz.

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti.....	5
1. Giriş	6
1.1 Raporun Amacı ve Kapsamı.....	7
1.2 6284 sayılı Kanun'un Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Önemi	7
2. Kuramsal ve Hukuki Çerçeve	9
2.1 Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)	11
2.2 Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)	12
2.3 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	13
2.4 Türk Ceza Kanunu.....	13
2.5 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	14
3. İzleme Metodolojisi ve Veri Kaynakları.....	16
3.1 İzleme Araçları ve Kriterleri.....	17
3.2 Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım	17
4. 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Verilen Kararlara Dair İzleme Bulguları.....	19
4.1 Tedbir Kararlarının Süresi ve Niteliği	25
4.2 Tedbir Kararlarının İhlali.....	27
4.3 Tedbir Nafakası ve Konut Tahsisi	28
4.4 Gizlilik	29
4.5 Elektronik Kelepçe ve Teknik Takip.....	30
4.6 Geçici Koruma	31
4.7 İş Yeri Değişikliği Talebi	31
5. Tedbir Kararlarına Erişim ve Uygulamadaki Sorunlar	33
5.1 Kolluk Uygulamaları	34
5.2 Adli Mekanizmalar	35
5.3 Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) Uygulamaları.....	37
5.4 Sığınaklar, Maddi Yardım ve Hukuki Destek Hizmetlerinin Durumu	38
6. Sonuç ve Öneriler.....	41
7. Ekler.....	44
8. Kaynakça	88

Kadın Dayanışma Vakfı olarak 1993'ten bu yana, kadına yönelik şiddet ve bunun temelindeki toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadele ediyoruz. Kadın danışma merkezimizde, şiddete maruz kalan kadınlara ücretsiz sosyal, psikolojik ve hukuki destek sunarak feminist dayanışma kuruyoruz. Çok çeşitli farklı gruplara ve profesyonellere yönelik farkındalık atölyeleri ve eğitimler düzenliyoruz, şiddetle mücadele mekanizmalarının ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını izleyerek raporlar yayımlıyoruz. Kadınların deneyimlerini görünür kılarak savunuculuk yapıyor, şiddetle mücadele politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması için çalışıyoruz.

Bu rapor, Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği tarafından desteklenen **“6284 Sayılı Kanun ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: İzleme Mekanizmalarının Kurulması”** başlıklı proje kapsamında hazırlandı. Proje, kadınlara yönelik şiddetle mücadelede 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanmasına ilişkin izleme kapasitesinin artırılmasını amaçlıyor. Bu çerçevede öncelikle gösterge temelli izleme için göstergeler belirleyip, ardından değerlendirme için bir soru formu hazırladık. Şubat 2025 itibarıyla başlayan veri toplama sürecinde, üç kanaldan tedbir kararlarına eriştik: Kadın danışma merkezimize başvuran kadınların dosyaları, Vakıf gönüllüsü avukatların takip ettiği dosyalar ve Ankara'da kartopu yöntemiyle ulaşılan avukatların dosyaları. Bu kapsamda 190 tanesi Ankara'dan, geri kalanları ise çeşitli illerden olmak üzere, toplam **203 tedbir kararı dosyası** inceleyerek elde ettiğimiz verileri, kişilerin onayını alarak ve gizlilik esasına uygun biçimde soru formlarına işledik.

Rapor, bu formlardan elde edilen verilerin analizini, proje süresince yapılan bilgi edinme başvurularına verilen yanıtların değerlendirmesini ve kadın danışma merkezimizde yaptığımız görüşmelerde kadınların aktardığı deneyimlerden elde edilen bulguları içeriyor. Amacımız, yalnızca mevcut durumu sayısal olarak ortaya koymak değil, ayrıca 6284 sayılı Kanun'un uygulamasında karşılaşılan sorunlara işaret etmek ve feminist perspektiften politika önerileri geliştirmektir.

Proje kapsamında incelediğimiz 203 dosya, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında önemli boşluklara işaret ediyor. Bulgular, tedbir kararlarının zamanında ve eksiksiz uygulanmadığını; özellikle uzaklaştırma ve iletişim yasağı gibi önleyici tedbirlerde ihlallerin sık yaşandığını ortaya koyuyor. Bazı başvurularda kadınların caydırıldığı, sürecin gereksiz şekilde uzatıldığı veya kararların gerekçesiz biçimde reddedildiğini gördük. Elektronik kelepçe gibi teknolojik önlemler ise sınırlı sayıda vakada kullanılmış ve çoğunlukla etkin takip sağlanmamıştı.

İncelememize göre kadınlar, doğru bilgiye erişimde, kolluk birimleri ile iletişimde ve hukuki destek mekanizmalarına ulaşmada güçlük yaşıyor. Başvurular sonrasında izleme ve takip mekanizmalarının yetersizliği, kadınların güvenliğini tehlikeye atan başlıca sorunlardan biri. Bulgular, 6284 sayılı Kanun'un etkili biçimde uygulanması için kolluk, yargı ve destek hizmetleri arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi; şiddete maruz bırakılan kadınların başvurularında engelleyici ve yargılayıcı tutumların ortadan kaldırılması; ve tedbirlerin ihlali halinde hızlı ve caydırıcı yaptırımların hayata geçirilmesi gerektiğini gösteriyor.

6284'Ü
UYGULA

KAD
DAYANIŞ
yaş

jîn jîyan
azadi

1

Giriş

1.1 Raporun Amacı ve Kapsamı

Bu rapor, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un (6284 sayılı Kanun) uygulanabilirliğini ve etkilerini toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle izlemeyi amaçlıyor. Kadına yönelik şiddet yalnızca bireysel değil, aynı zamanda yapısal ve toplumsal bir olgudur. Bu bağlamda, şiddetin önlenmesine yönelik hukuki düzenlemeler, yalnızca şiddete maruz kalan kadınlara yönelik bireysel destek mekanizmalarını değil, aynı zamanda devletin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik sorumluluklarını da içermelidir. Raporun temel amacı, kanunun uygulamada nasıl işlediğini; koruyucu ve önleyici tedbirlerin ne ölçüde etkili olduğunu ve uygulamadaki sistemsel aksaklıkların kadınların adalete erişimi üzerindeki etkilerini analiz etmektir. Bu çalışma ile aynı zamanda, feminist hukuk kuramlarının ve toplumsal cinsiyet temelli kamu politikalarının, mevcut koruma sistemlerine yönelik eleştirilerini dikkate alarak alternatif politika önerileri geliştirmeyi hedefliyoruz.

1.2 6284 sayılı Kanun'un Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Önemi

6284 sayılı Kanun, Türkiye'nin toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadelesinde sahip olduğu en kapsamlı ve belirleyici yasal düzenlemelerden biridir. Bu Kanun'un en temel gücü, şiddeti yalnızca bireysel bir suç ya da özel alana ait bir mesele olarak değil; kadınların insan haklarını ihlal eden, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üreten sistematik bir yapı olarak tanımlanmasında yatıyor. Bu bakış açısı, Kanun'u yalnızca koruyucu bir tedbir aracı olmaktan çıkarıp, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı yapısal dönüşümün bir parçası haline getiriyor.

Kanun'un normatif çerçevesi, kadınların yaşam hakkı, bedensel ve ruhsal bütünlüğü, karar alma özerkliği gibi temel haklarını koruma altına alırken; aynı zamanda kadınların şiddet karşısında yalnızlaştırılmadan, güçlendirilerek desteklenmesini hedefleyen bütüncül bir yaklaşımı da benimsiyor. Bu yaklaşım, aynı zamanda devletin tüm organlarıyla, şiddete maruz bırakılan kadınlara yönelik etkili, erişilebilir ve onarıcı hizmetler sunma sorumluluğunu da tanımlar.

Kanun'un uygulanmasına dair düzenlemeler, devletin pozitif yükümlülüklerini açık biçimde ortaya koyar. Bu kapsamda devletin görevi yalnızca cezalandırıcı mekanizmaları işletmek değil; aynı zamanda şiddetin önlenmesi, risklerin azaltılması ve kadınların sosyal, ekonomik ve hukuki destek hizmetlerine erişimi konusunda aktif ve yükümlü bir aktör olmaktır. Bu yükümlülük, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. ve 90. maddeleriyle birlikte değerlendirildiğinde, uluslararası insan hakları sözleşmeleri kapsamında bağlayıcı bir karakter kazanır. Özellikle CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi gibi normlar doğrultusunda, devletten beklenen yalnızca yargı yoluyla koruma sağlamak değil; aynı zamanda sosyal politika araçlarını da cinsiyet eşitliği perspektifiyle seferber etmektir.

Ancak uygulamadaki örnekler, bu yükümlülüklerin her zaman eşitlikçi bir yaklaşımla hayata geçirilmediğini gösteriyor. Kadınların adalete erişim süreçlerinde karşılaştıkları sistemsel engeller; yetersiz hizmet kapasitesi, kamu görevlilerinin cinsiyet körü yaklaşımları ve başvuru süreçlerinin karmaşıklığı gibi çok boyutlu sorunlarla iç içedir. Özellikle aile mahkemeleri pratiğinde görülen örnekler, hâkimlerin şiddetin sürekliliğini göz ardı eden kararlar verebildiğini, başvuran kadınların taleplerinin yeterince dikkate alınmadığını ve önleyici tedbir kararlarının risk değerlendirmesi yapılmaksızın rutinleştirildiğini ortaya koyuyor.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM), sığınaklar, nakdi yardımlar ve hukuki destekler gibi araçlar da benzer şekilde eşitlik perspektifiyle örgütlenmediğinde, kadınların haklarını fiilen kullanması zorlaşıyor. Örneğin, ŞÖNİM'lerde görev yapan personelin uzmanlık düzeylerinin farklılık göstermesi, risk analizlerinin yüzeysel yapılması

ya da başvurulara ilişkin kayıt sistemlerinin tutarsızlığı gibi sorunlar; bu kurumların işlevselliğini sınırlandırarak, Kanun'un ruhuna aykırı biçimde işlemelerine neden olabiliyor. Ayrıca sığınaklara erişimdeki kontenjan sorunları, kimi zaman çocuklu kadınların barınma hakkının ihlaline varan sonuçlar yaratıyor; nakdi yardım ve sosyal destek mekanizmaları ise sınırlı bütçelerle yürütülürken, kadınların bağımsız bir yaşam kurmasını sağlayacak düzeyde istikrarlı ve yeterli olamıyor.

Tüm bu sorunlar, 6284 sayılı Kanun'un yalnızca varlığının değil, nasıl uygulandığının da toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşmada belirleyici olduğunu gösteriyor. Bu bağlamda Kanun'un hayata geçirilme biçimi, kamu politikalarının cinsiyet eşitliği ilkesiyle uyumlu olup olmadığını değerlendirmede temel bir gösterge niteliğindedir. Kamu görevlilerinin cinsiyet eşitliği konusunda düzenli ve zorunlu eğitimlerden geçirilmesi, uygulama verilerinin kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılması, hizmetlerin kadınların farklılaşan ihtiyaçlarını gözeten şekilde tasarlanması ve kadın örgütlerinin politika süreçlerine katılımının sağlanması bu sürecin temel gereklilikleridir.

Sonuç olarak, 6284 sayılı Kanun yalnızca şiddetten korunma aracı değil; aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik kamu politikalarının kurumsallaşmasını zorunlu kılan bir insan hakları belgesidir. Bu nedenle Kanun'un uygulanmasında yaşanan her tür gecikme, keyfiyet ve cinsiyet körlüğü; yalnızca bireysel mağduriyetler yaratmakla kalmıyor, aynı zamanda adalet mekanizmalarının yapısal olarak eşitsizlik üreten alanlara dönüşmesini de beraberinde getiriyor. Etkili, kapsayıcı ve eşitlik temelli bir uygulama için 6284 sayılı Kanun'un sahada yeniden güçlendirilmesi, kadınların adalete erişiminin hak temelli bir zeminde sağlanması ve destek hizmetlerinin cinsiyet eşitliğini önceleyen politikalarla yeniden yapılandırılması gereklidir.

2

Kuramsal ve Hukuki Çerçeve

Kuramsal ve Hukuki Çerçeve

Toplumsal cinsiyet temelli şiddet, bir kişinin sadece cinsiyeti, cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliği nedeniyle şiddete maruz kalmasıdır. Toplumun dayattığı roller ve kalıplara uymayan herkesi hedef alabilir. Kadınların cinsiyetlerinden dolayı sistematik olarak maruz bırakıldıkları fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet biçimlerini kapsayan kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayanır. Bu şiddet türü, patriyarkal normların yeniden üretildiği kurumlar aracılığıyla süreklilik kazanır ve kadınların yaşam hakkını, özgürlüklerini ve onurlu yaşam sürme haklarını ihlal eder (Butler, 1990; Yılmaz, 2020). Hukuki düzenlemeler, bu eşitsizliğe karşı yalnızca normatif koruma sunmakla kalmamalı; aynı zamanda pratikte etkin, erişilebilir ve sürdürülebilir müdahale biçimleri üretmelidir. Bu noktada 6284 sayılı Kanun'un yalnızca bir "kriz müdahalesi" aracı olarak değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümü hedefleyen bir eşitlik politikası olarak ele alınması gereklidir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, bireylerin cinsiyetlerinden bağımsız olarak aynı haklara ve fırsatlara sahip olmasını ifade eder. 6284 sayılı Kanun bu eşitliğin sağlanmasını hedeflerken, aynı zamanda şiddete maruz bırakılan kadınların desteklenmesi için bir dizi tedbir kararı öngörüyor. Bu bölümde, Kanun'un yasal dayanakları, iç hukuktaki yerinin yanı sıra, bağlı olduğu uluslararası sözleşmeler (CEDAW, İstanbul Sözleşmesi vb.) ile ilişkisi de değerlendirilecektir.

1948 yılında kabul edilen **İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi**'yle başlayan süreçte cinsiyet ayırt etmeksizin herkesin temel hak ve hürriyetlerden yararlanması esas alınmışsa da, bireylerin bu haklardan eşit olarak yararlanmaları etkin bir şekilde sağlanamamış; kadına yönelik şiddeti özel olarak konu alan çalışmaların yapılması zorunlu hâle gelmiştir. Zamanla, kadın hareketinin verdiği mücadele güçlenerek siyasal ve hukuki alanda gelişmeler yaşanmasını ve kadınlara yönelik düzenlemeler yapılması için sonuçlar alınmasını sağlamıştır.

Toplumsal cinsiyet temelli şiddetin uluslararası belgelerde kendisine yer bulmaya başlaması, 1945'te Birleşmiş Milletler'in kurulmasıyla birlikte insan hakları kavramlarının evrensel düzeyde tanınması, yaşam hakkı ve ayrımcılık yasağı gibi temel ilkelerin öne çıkmasıyla hareket kazandı.

Bu sürecin ilk önemli adımı, **1948 tarihli BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi** ile atılmış; bu belge, tüm insanların cinsiyet farkı gözetilmeksizin eşit haklara sahip olduğunu ilan ederek kadına yönelik ayrımcılığın hukuki zeminde tartışılmasının önünü açtı. Ardından gelen **1966 tarihli Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi** ise özellikle yaşam hakkı, güvenlik, işkence ve ayrımcılık yasağı gibi maddelerle, toplumsal cinsiyet temelli şiddetin bir insan hakları ihlali olarak değerlendirilmesini pekiştirdi.

Avrupa Konseyi düzeyinde ise, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)** toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadelede önemli bir temel teşkil eder. Sözleşmenin **14. maddesi**, cinsiyet temelli ayrımcılığı açıkça yasaklar ve bu tür ayrımcılık nedeniyle kadınların devlet korumasından yoksun bırakılmasının da ihlal olarak değerlendirilmesine imkân tanır. Ayrıca **Ek Protokol No. 12**, ayrımcılık yasağını yalnızca sözleşmede güvence altına alınan haklarla sınırlı tutmayarak, her türlü hak ve özgürlük bağlamında cinsiyete dayalı ayrımcılığı da kapsayacak şekilde genişletir. Bu belgeler, toplumsal cinsiyet temelli şiddetin yalnızca bireysel bir suç değil, aynı zamanda devletin pozitif yükümlülüklerini ihlal eden bir insan hakları sorunu olarak ele alınmasına olanak tanımış ve ulusal düzenlemelere ilham vermiştir.

Bu normatif altyapının ardından, 1980 yılında düzenlenen **Kopenhag Dünya Kadın Konferansı**, kadınların eğitime, istihdama ve sağlık hizmetlerine erişimindeki eşitsizlikleri ve bu eşitsizliklerin ardında yatan kadına yönelik şiddet ve ayrımcılığı görünür kılmış; devletlere bu alanlarda fiili eşitliği sağlama çağrısında bulunmuştur.

Bu çerçevenin en önemli yapı taşlarından biri de **Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)** olmuştur. 1979 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen CEDAW, kadın haklarını insan haklarının ayrılmaz bir parçası olarak tanımlar ve taraf devletlere, kadınlara karşı ayrımcılığı her alanda ortadan kaldırma yükümlülüğü getirir. CEDAW, sadece yasal eşitlikle yetinmeyip, fiili eşitliği sağlama amacı taşıması açısından da öncü bir metindir. Kadına yönelik şiddeti, kadınların eşitlik, özgürlük ve güvenlik haklarını ihlal eden bir ayrımcılık biçimi olarak tanımlar ve bu nedenle şiddetle mücadele, sözleşmenin ayrılmaz bir parçası haline gelir.

Türkiye, CEDAW'a 1985 yılında taraf olmuştur. Bu tarihten itibaren kadın hakları alanında çeşitli yasal ve kurumsal reformlar yapılarak, kadına karşı şiddetin önlenmesine dair devletin sorumluluğu daha belirgin hale gelmiştir. Türkiye ayrıca, CEDAW'ın denetim organı olan Komite'ye düzenli raporlar sunmakta ve bu raporlar aracılığıyla uluslararası düzeyde izlenmektedir. CEDAW ve onun uygulanmasına dair öneriler, Türkiye'de 6284 sayılı Kanun'un kabul edilmesi gibi adımların da altyapısını oluşturmuştur. Bu yönüyle CEDAW, uluslararası normların iç hukuka yansımalarının en somut örneklerinden biridir.

Bu gelişmelerin ardından, 1993 yılında düzenlenen **Viyana Dünya İnsan Hakları Konferansı** ile birlikte kadına yönelik şiddet ilk kez açıkça bir insan hakkı ihlali olarak kabul edilmiş ve **Viyana Eylem Programı**, kadınların insan haklarının evrenselliğini ve bölünmezliğini vurgulamıştır. Aynı yıl kabul edilen **BM Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Bildirgesi**, kadına yönelik şiddeti açık biçimde tanımlayarak, hem kamusal hem özel alandaki şiddeti insan hakları ihlali olarak kabul etmiş ve devletlere pozitif yükümlülükler yüklemiştir. Bu belgeler, uluslararası topluluğun kadına karşı şiddeti artık kültürel ya da özel alan gerekçeleriyle mazur görmemesi gerektiğini net şekilde ortaya koyuyor. Bu süreçte ayrıca, 1985'te Nairobi'de düzenlenen **Üçüncü Dünya Kadın Konferansı** ile kabul edilen **Nairobi İleriye Yönelik Stratejiler Belgesi**, kadına yönelik şiddeti küresel bir sorun olarak tanımlamış ve kadınların güçlenmesi ile cinsiyet temelli şiddetin ortadan kaldırılması arasında doğrudan bir ilişki kurmuştur. Bu stratejiler, devletlerin yasal reform yapmalarını, kadın katılımını artırmalarını ve şiddetle mücadeleyle yönelik özel politikalar geliştirmelerini öngörür.

1995 yılında düzenlenen **Pekin Dünya Kadın Konferansı** ve onun çıktısı olan **Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu**, kadına karşı şiddeti insan hakları ihlali olarak açıkça tanımlayarak bu alandaki uluslararası çerçeveyi daha da güçlendirdi. Eylem Platformu, kadına yönelik şiddetin hem kamusal hem özel alanda gerçekleşebileceğini kabul ederek, devletleri bu şiddeti önleme, cezalandırma ve ortadan kaldırma konusunda açık bir yükümlülük altına soktu. Kadına yönelik şiddet, Platformun 12 kritik öncelik alanından biri olarak belirlenerek, bu konuda kapsamlı politika önerileri geliştirildi.

Tüm bu gelişmelerin toplumsal cinsiyet temelli şiddete karşı mücadelede oluşturduğu bilinçle, günümüzde de BM bünyesinde CEDAW Komitesi, UN Women ve Kadının Statüsü Komisyonu (CSW) gibi organlar aracılığıyla yeni politika belgeleri, genel tavsiyeler ve izleme mekanizmalarıyla çalışmalar sürdürülüyor. Bu çabaların en güncel örneklerinden biri, **Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)** tarafından **2019 yılında kabul edilen 190 sayılı Sözleşme**'dir. Bu sözleşme, işyerinde şiddet ve tacizi uluslararası düzeyde tanımlayan ilk bağlayıcı belge olmanın yanı sıra, cinsiyete dayalı şiddeti de açıkça kapsar ve tüm çalışanları koruma altına alır. Devletlere işyerinde şiddet ve tacizi önlemek, şiddete maruz kalanları korumak ve failleri cezalandırmak için yasal, politik ve toplumsal düzeyde önlemler alma yükümlülüğü getirir. Türkiye henüz bu sözleşmeye taraf değildir, ancak kadın ve emek örgütlerinin sözleşmenin onaylanması yönünde yürüttüğü savunuculuk faaliyetleri sürüyor.

Bu çerçevede, kadına yönelik şiddetle mücadelenin uluslararası belgelerle desteklenerek kurumsallaşması, kadın haklarının insan hakları olarak tanınmasını sağlamıştır. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet karşısında yalnızca genel insan hakları belgeleri yeterli olmamış, toplumsal cinsiyeti merkeze alan daha kapsamlı sözleşmelere ihtiyaç doğmuştur. Türkiye iç hukukunda kadına yönelik şiddetle mücadelede **CEDAW**, çok önemli ve temel bir uluslararası dayanak olmakla birlikte, birincil uluslararası çerçeve olarak değerlendirilir.

2.1 Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)

Tam adı Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi olan CEDAW, Birleşmiş Milletler bünyesinde kabul edilmiş temel insan hakları sözleşmelerinden biridir. CEDAW, kadının toplumdaki ikincil konumunun farkındalığıyla kaleme alındığından, diğer insan hakları sözleşmelerinin genel düzenlemelerinden farklı görülerek "kadınların insan hakları sözleşmesi" olarak anılır. Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 189 ülkenin taraf olduğu Sözleşme, geniş katılımlı uluslararası bir belgedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90. maddesi gereği iç hukuka üstündür. Öyle ki iç hukukta kadına yönelik şiddetle ilgili uyuşmazlıklarda verilen

kararlarda CEDAW'a atıf yapılarak Sözleşme maddeleri hayata geçirilir. 6284 sayılı Kanun da başta olmak üzere ulusal düzenlemeler CEDAW ilkelerine uygun olarak hazırlanmıştır.

CEDAW'ın amacı, kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak, kadınların siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda erkeklerle eşit haklara sahip olmalarını güvence altına almak ve devletleri bu eşitliği sağlamakla yükümlü kılmaktır. Sözleşme'nin 1-5. maddeleri ile 24. maddesinde her alanda kadınlara yönelik ayrımcılık ve önlenmesi konu edinilirken, 6-14. maddeleri arasında ise kadın ticaretinin yasaklanması, siyasal ve sosyal haklar gibi konulara değinilir, kırsal alandaki kadınların hakları gibi detaylara yer verilir.

Sözleşme'nin 1. maddesi;

“Bu Sözleşmenin amacı bakımından “kadınlara karşı ayrımcılık” terimi siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, kişisel veya diğer alanlardaki kadın ve erkek eşitliğine dayanan insan haklarının ve temel özgürlüklerin, medeni durumları ne olursa olsun kadınlara tanınmasını, kadınların bu haklardan yararlanmalarını veya kullanmalarını engelleme veya hükümsüz kılma amacını taşıyan veya bu sonucu doğuran cinsiyete dayalı herhangi bir ayırım, dışlama veya kısıtlama anlamına gelir.”

şeklinde dir. Bu tanım, haklar üzerinden yapılmış olup kadınların hayatın herhangi bir alanında tanınmayan ya da kullanılmayan hakları olması hâlinde ayrımcılığın söz konusu olacağını işaret eder. Sözleşmeye göre devletler sadece doğrudan ayrımcılığı değil, dolaylı ayrımcılığı da ortadan kaldırmakla yükümlüdür.

17. maddeye göre, Sözleşme çerçevesinde yaşanan gelişmeleri izlemekle görevli olmak üzere **Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Kaldırılması Komitesi** kurulmuştur. Komitenin ayrıca Sözleşmeyi yorumlama yetkisi de vardır. Taraf devletler her dört yılda bir bu komiteye periyodik rapor sunmak zorundadır. Komite devletin kadın hakları alanındaki gelişimini değerlendirir, sivil toplum kuruluşlarının gölge raporlarını dikkate alır, devletlere öneri ve uyarı içeren sonuç gözlemlerini sunar. Türkiye'nin de 2002 yılında imzalamış olduğu Seçmeli Protokol (Optional Protocol, 1999) sayesinde bireyler veya gruplar doğrudan CEDAW komitesine başvurabilirler. Komite ciddi ihlal durumlarında devlet hakkında soruşturma başlatabilir. Böylece Sözleşme, taraf devletler üzerinde yaptırım gücüne kavuşur.

CEDAW'ın şiddeti açıkça tanımlamaması eleştirilmiş, bunun üzerine yayımlanan CEDAW Genel Tavsiyeleri (No. 19 ve No. 35) ile bu boşluk giderilmeye çalışılmıştır.

2.2 Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)

CEDAW ile başlayan ve tavsiye kararlarıyla devam eden süreçte, kadın hareketinin de etkisiyle kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmalar arttı. CEDAW'ın kadına yönelik şiddeti doğrudan tanımlamıyor olması ve tavsiye kararlarının bağlayıcılığının bulunmaması gibi nedenlerle yetersiz kalan metinler karşısında kadına yönelik şiddet konusunda yeni, bağlayıcı ve kapsamlı bir uluslararası metin hazırlamak zorunluluk hâline geldi (Acar, 2014).

İstanbul Sözleşmesi'nin ilkesel amacı kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetten arındırılmış bir Avrupa oluşturmaktır (Bakırcı, 2015, s. 364). Sözleşme, kadına yönelik şiddetin cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklandığına dair ön kabule dayanır (Moroğlu, 2016, s. 303). Her ne kadar bölgesel olarak ortaya çıkmış olsa da, Sözleşme'ye taraf olabilecek devletlerin Avrupa Konseyi'ne üye devletlerle sınırlandırılmaması, evrensel bir insan hakları sözleşmesi olduğuna işaret eder (Gündoğmuş, 2021). İmzalayan devletler açısından bağlayıcılığı bulunan İstanbul Sözleşmesi, bu bağlamda denetim mekanizmaları da öngörür. Sözleşme, toplumsal yapıya aykırı olduğu ve kültürel değerlere zarar verdiği yönünde birçok eleştiriye maruz kalmıştır. Öte yandan, hükümet tarafından yerel içtihadın kadına yönelik şiddetle mücadelede yeterli olduğu ve uluslararası bir sözleşmeye ihtiyaç bulunmadığı ileri sürülerek

Türkiye, imzalandığı günden itibaren ülke çapında tartışmalara yol açan İstanbul Sözleşmesi'nden, 20.03.2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 19.03.2021 tarih ve 3718 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı'yla çekilmiştir.

Her ne kadar Türkçe çevirisinde “aile içi şiddet” kavramı kullanılsa da, Sözleşme esasen “ev içi şiddet” kavramı üzerine inşa edilmiştir ve bu durum kapsam açısından önemli bir fark yaratır. Sözleşme, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin her türlüünü yasaklar; fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddetle birlikte ısrarlı takip, zorla evlendirme, sözde namus cinayetleri ve kadın sünneti gibi kadınların insan haklarını ihlal eden her türlü fiili de kapsar.

İstanbul Sözleşmesi'nin en önemli özelliği, taraf devletlere şiddeti önlemeyi ve şiddetle mücadele alanında kurumsal mekanizmalar oluşturmayı zorunlu kılması ve bu zorunluluk dâhilinde taraf devletlere yönelik bir izleme mekanizması (GREVIO) bulundurmasıdır (Moroğlu, 2016).

6284 sayılı Kanun'un yasal dayanaklarından biri olan İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddeti önleme, şiddete maruz kalanları koruma ve failleri cezalandırma sorumluluğunu devlete yükler. CEDAW ve Lanzarote Sözleşmesi gibi uluslararası belgelerle birlikte değerlendirildiğinde, 6284 sayılı Kanun'un yüklediği sorumluluklar yalnızca iç hukuka değil, aynı zamanda uluslararası hukuk sistemine karşı da hesap verebilirliği içerir. Türkiye'nin 2021 yılında İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi, 6284 sayılı Kanun'un siyasi meşruiyetini ve kurumsal güvencelerini zayıflatmıştır. Bu durum, kadınların ve dezavantajlı grupların hak temelli koruma mekanizmalarına erişimini ciddi biçimde tehdit etmektedir.

2.3 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, ayrımcılığın önlenmesine dair temel hükümler içerir. 10. maddeye göre “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.”

2004 yılında yapılan değişiklikle bu maddeye şu cümle eklenmiştir: “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.” 2010 yılında yapılan değişiklikle ise şu ifade getirilmiştir: “Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.”

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası yalnızca eşitliği tanımakla kalmaz, pozitif ayrımcılığı meşrulaştırır. Bu, CEDAW'ın ruhuna ve özellikle Genel Tavsiye No. 25 (geçici özel önlemler) ile No. 35'in pozitif yükümlülük anlayışına uygundur.

Yukarıda bahsi geçen bu maddelerin dayandığı anayasal yükümlülük doğrultusunda, Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede en kapsamlı yasal düzenlemelerden biri olan 6284 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir.

2.4 Türk Ceza Kanunu

Türk Ceza Kanunu (TCK), kadınlara yönelik şiddeti önlemeye ve faillerin cezalandırılmasını sağlamaya yönelik hükümler içerir. Özellikle kamu düzenine ve bireylerin vücut bütünlüğüne karşı suçlar başlığı altında yer alan düzenlemeler, kadına yönelik şiddet fiillerini doğrudan kapsar. TCK'nın 82. maddesinde, kadına karşı kasten öldürme suçu nitelikli hâl olarak sayılarak ceza artırımı öngörülmüştür. Aynı şekilde, kasten yaralama (madde. 86) ve eziyet suçu (madde. 96) kadınlara karşı işlendiğinde daha ağır yaptırımlara tabidir. Ayrıca, cinsel saldırı (madde. 102), çocuğun cinsel istismarı (madde. 103), cinsel taciz (madde. 105) gibi suçlar, kadına yönelik cinsel şiddetle doğrudan ilişkilidir. TCK'nın 232. maddesinde yer alan aile içi kötü muamele suçu ise ev içi şiddet vakalarını kapsar niteliktedir.

Ayrıca 122. madde ile ayrımcılık yasağı düzenlenmiştir. “Bir kimseyi dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep veya benzeri sebeplerle... hizmetten yararlandırmamak” ayrımcılık suçudur. Bu madde kapsamında cinsiyet temelinde ayrımcılık, kadınların çalışma yaşamına katılımı, kamu hizmetlerinden faydalanması veya

ekonomik faaliyetlerini sürdürmesi alanlarında karşılaştıkları engellemeleri cezalandırma amacı taşır. Böylece kadınlara karşı yapılan sistematik dışlama ya da eşitsiz muamele, ceza hukuku bakımından yaptırımla karşılaşır.

Aynı zamanda 12.05.2022 tarihli ve 7406 sayılı Kanun ile TCK'da kadınlara karşı işlenen suçlarda cezalar artırılmıştır. Özellikle öldürme, kasten yaralama, işkence ve eziyet gibi suçlar kadınlara karşı işlendiğinde daha ağır cezalar verilmesi öngörülmüştür. Böylece suçun mağdurunun kadın olması, cezayı artırıcı nitelikli hâl olarak açıkça belirtilmiştir.

Israrlı takip suçu TCK'ya yeni bir madde olarak eklenmiştir (TCK m. 123/A). Bu düzenleme ile mağdurun huzur ve sükûnunu bozan ısrarlı takip davranışları müstakil bir suç olarak tanımlanmış ve failin bir yıla kadar hapisle cezalandırılması öngörülmüştür. Suçun çocuğa veya boşanılan eşe karşı işlenmesi, cezayı artıran bir unsur sayılmıştır.

2.5 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

8 Mart 2012'de yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanun, şiddete maruz kalan veya maruz kalma tehlikesi bulunan kişilerin; çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarının korunmasını amaçlar. Kanun, şiddet sonrası acil koruma sağlamak ve şiddet gerçekleşmeden önlem almak üzere hem koruyucu hem de önleyici tedbirler öngörür. Bu düzenlemeler, yetkili makamların hızlı ve etkili şekilde karar alabilmesini mümkün kılar.

Koruyucu Tedbirler

Koruyucu tedbirler, şiddete maruz kalan kişinin güvenliğini sağlamak ve yaşamını yeniden kurabilmesine destek olmak amacıyla uygulanır.

Mülki amir (vali/kaymakam) tarafından alınabilecek koruyucu tedbirler:

- Barınma: Şiddete maruz kalan kişinin ve varsa çocuklarının güvenli bir yere yerleştirilmesi.
- Geçici maddi yardım: Ekonomik olarak destek sağlanması.
- Danışmanlık hizmeti: Psikolojik, hukuki veya sosyal rehberlik verilmesi.
- Geçici koruma: Kolluk görevlilerinin refakatinde güvenliğin sağlanması.
- Kreş imkânı: Çocuk bakımının güvenli biçimde sağlanması.

Hâkim tarafından alınabilecek koruyucu tedbirler:

- Yer değişikliği: Şiddete maruz kalan veya şiddet uygulayan kişinin işyeri ya da konutunun değiştirilmesi.
- Aile konutu şerhi: Ortak konutun şiddete maruz kalana tahsis edilerek tapuya işlenmesi.
- Kimlik ve belge değişikliği: Gerektiğinde yeni kimlik verilmesi veya kayıtların değiştirilmesi.

Kanun, hâkime bu koruyucu ve önleyici tedbirlerin ötesinde de karar verme yetkisi tanır. Ancak bu genişletilmiş yetki yalnızca aile mahkemesi hâkimlerine aittir; mülki amirlikler kanun maddeleri dışında tedbir kararı veremez.

Önleyici Tedbirler

Önleyici tedbirler, şiddet uygulayanın şiddete maruz kalan kişiyle temasını engelleyerek yeni şiddet eylemlerinin önüne geçmeyi hedefler.

Hâkim tarafından verilebilecek önleyici tedbirler:

- Uzaklaştırma: Şiddet uygulayanın ortak konuttan veya bulunduğu yerden derhal uzaklaştırılması ve konutun şiddete maruz kalana tahsis edilmesi.
- Yaklaşmama: Belirlenen mesafe içinde şiddete maruz kalana, konutuna, işyerine veya okuluna yaklaşmaması.
- İletişim yasağı: Telefon, mesaj, e-posta gibi araçlarla rahatsız etmemesi.
- Tehdit ve hakaret yasağı: Her türlü korkutma, aşağılama veya hakarettten kaçınması.
- Çocukla kişisel ilişki sınırı: Çocuğun güvenliği gerektirdiğinde kişisel ilişki kurulmasının kısıtlanması veya refakatçi eşliğinde sağlanması.
- Eşyaya zarar vermeme: Şiddete maruz kalana ait eşyaya veya ev eşyasına zarar vermekten kaçınması.
- Silah teslimi: Üzerindeki veya bulundurduğu silahları kolluğa teslim etmesi.
- Bağımlılık tedavisi: Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıyorsa tedaviye yönlendirilmesi.

Hâkim kararı beklenemeyecek acil durumlarda kolluk, geçici olarak uzaklaştırma, koruma veya barınma gibi önlemleri derhal alabilir ve bu kararlar hâkimin onayına sunulur.

Kanunun 16. maddesi, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinç yükseltmeyi de yasal bir yükümlülük olarak tanımlar. Buna göre tüm kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, personel ve üyelerinin bu kanunun etkin şekilde uygulanması amacıyla; kadının insan hakları ve kadın-erkek eşitliği konularında Bakanlık tarafından hazırlanıp koordine edilecek eğitim programlarına katılmasını sağlamalıdır. Ayrıca ilköğretim ve ortaöğretim müfredatına, kadının insan hakları ve kadın-erkek eşitliği konularında dersler konulması gerekir.

Şiddete maruz kalan kişi, vekili, kolluk kuvvetleri veya kamu kurumları aracılığıyla aile mahkemesi, mülki amirlik ya da kolluk birimleri üzerinden koruyucu ve önleyici tedbir için başvuru yapabilir. Tedbir kararları acil olarak alınır ve elektronik ortamda iletilebilir. Başvuru ve tedbir işlemleri için herhangi bir harç veya ücret talep edilmez.

6284 sayılı Kanun, şiddete maruz kalanların güvenliğini sağlamak, temel haklarını korumak ve yeniden güvenli bir yaşam kurmalarını desteklemek açısından kritik öneme sahiptir. Koruyucu ve önleyici tedbirlerle hem fiziksel hem de psikolojik güvenliğin sağlanmasına odaklanır. TCK, Medeni Kanun ve Çocuk Koruma Kanunu ile etkileşimli bir biçimde çalışan bu düzenlemeler, şiddete maruz bırakılan kadınların acil durumlarda ve kısa vadeli korunmasının yanı sıra, uzun vadeli sosyal destek mekanizmalarının da tesisini hedefler. Ancak bu yasa, uygulayıcı kurumlar arasında ortaya çıkan yorum farklılıkları, belirli bir standardı ve sürekliliği sağlanamayan uygulamalar ve denetim eksiklikleri nedeniyle etkisiz kalabilmektedir.

İTAAT
ETMİYORUZ

3

İzleme
Metodolojisi ve
Veri Kaynakları

İzleme Metodolojisi ve Veri Kaynakları

Bu çalışmanın yöntemi, 6284 sayılı Kanun'un uygulama süreçlerini hem nitel hem de nicel araçlarla izlemeye dayanıyor. İzleme sürecinde çoğunluğu Ankara olmakla birlikte, Denizli, Giresun, İskenderun, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Kütahya, Muğla ve Yozgat olmak üzere **11 şehirden toplam 203 karar dosyasını inceledik**. Kararlardan elde ettiğimiz bilgileri, Ek 1'de yer alan soru formunu doldurarak kayda geçirdik.

Veri kaynakları arasında, incelediğimiz yargı kararlarına ek olarak, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ve ŞÖNİM istatistikleri, baroların adli yardım merkezlerinden elde edilen raporlar ve sivil toplum kuruluşlarının gözlem notları da yer alıyor. Aynı zamanda, akademik tezler ve alan araştırmaları da çalışmanın temellerini güçlendirdi. Özellikle kadın danışma merkezimize başvuran kadınlarla gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde kadınların bizlerle paylaştığı deneyimler, konunun niteliksel boyutlarını da ortaya koyuyor.

3.1 İzleme Araçları ve Kriterleri

Raporun göstergeleri, Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) izleme çerçevesinden uyarlanarak hazırlandı. Bu göstergeler arasında tedbir kararlarının alım süresi, kararların fiilen uygulanma oranı, ihlal durumlarında yapılan müdahaleler ve kararların kadınlar üzerindeki etkileri gibi başlıklar bulunuyor. Göstergeler, hem istatistiksel analizler hem de vaka bazlı değerlendirmeler yoluyla somutlaştırıldı. Bu yaklaşım, feminist araştırma yöntemleriyle örtüşen bir izleme anlayışını yansıtıyor. Kullanılan gösterge setine Ek-2'de yer verildi.

3.2 Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım

İzleme çalışmasının özgün ve dönüştürücü yönlerinden biri, yalnızca nicel verilere odaklanmakla yetinmeyip, kadınların şiddet karşısında deneyimlediği çok katmanlı yapısal eşitsizlikleri analiz etme çabasıdır. Bu yaklaşım, toplumsal cinsiyet duyarlılığını izleme sürecinin yalnızca bir ilkesi değil, aynı zamanda gerekliliğidir. Zira şiddet, yalnızca failerin bireysel eylemleriyle sınırlı bir mesele değil; kurumların tutumu, politikaların kapsayıcılığı, destek hizmetlerinin yeterliliği gibi çoklu ve iç içe geçmiş yapısal süreçlerin sonucudur. Bu nedenle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin çok katmanlı boyutlarını anlamak, yalnızca “kaç kadın başvurdu?” ya da “kaç tedbir kararı alındı?” gibi göstergelerle mümkün değildir.

Bu izleme sürecinde kullanılan araçlar, feminist bilgi üretiminden beslenerek daha derinlikli sorular sormayı sağladı: “Kadının adalet deneyimi onun özerkliğini güçlendirdi mi?”, “Karar alma süreçlerinde kadının görüşü dikkate alındı mı?”, “Kurumlar arası işbirliği, başvuran kadının ihtiyaçlarına yanıt üretmekte etkili oldu mu?”, “Destek hizmetleri, kadının şiddet döngüsünden çıkmasına yardımcı olacak bütünlükte miydi?” gibi sorular, izleme çalışmasının odağını yalnızca çıktılar değil, süreçler ve etkiler üzerinden kurar. Aynı zamanda, kamu hizmetlerinin yalnızca formel varlığını değil, kadınların hayatına nasıl etkilediğini anlamaya yönelik feminist göstergeler sunar.

Toplumsal cinsiyete duyarlı bir izleme yaklaşımı, kadınların deneyimlerini yalnızca mağduriyet düzleminde değil, özneler olarak şiddetten nasıl etkilendiklerini anlamak için de ele almayı gerektirir. Kadınların adalet sistemiyle karşılaştığında yalnızca korunmaya değil, aynı zamanda önleyici çalışmalara da ihtiyaç duydukları gerçeği, toplumsal cinsiyet bakış açısının merkezini oluşturur. Bu bağlamda kadınların anlatıları, yalnızca veri üretiminin nesnesi değil, politika yapım süreçlerinin aktif belirleyeni olarak görülmelidir.

Kadınların deneyimlerini odağa alan, karşılaştıkları kurumsal ihmalleri, yetersizlikleri ve hak ihlallerini görünür kılmaya çalışan bu yaklaşım; hizmetlerin etkili olup olmadığını belirlemede oldukça kritiktir. Örneğin, tedbir kararlarının varlığı tek başına koruma sağlamaz; bu kararların sürekliliği, takibi ve uygulanabilirliği kadınların güvenliği

için belirleyicidir. Aynı Şekilde, bir ŞÖNİM'in faaliyette olması, o merkezin Şiddete maruz bırakılan kadınlar için gerçekten erişilebilir, güvenli ve donanımlı olduğu anlamına gelmez. Bu nedenle izleme, yalnızca "mevcut mu?" sorusuyla yetinmemeli; "etkili mi?", "kadının hayatını nasıl etkiledi?" sorularıyla derinleŐmelidir.

Toplumsal cinsiyet perspektifi, yalnızca kadınların durumuna odaklanmak değil, aynı zamanda toplumsal rollerin, normların, kurumların ve söylemlerin eŐsitsizliėi nasıl yeniden ürettiğini teŐhis edebilecek bir analiz gücü sunar. Bu güç, yalnızca sonuçları değil, Şiddeti mümkün kılan yapıları da hedefe alır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyete duyarlı izleme, geçmiŐe dair bir değerlendirmenin yanında, gelecekteki politika tasarımlarına dair dönüşüm önerileri üretme potansiyeli de taşıır.

KADIN
DAYANIŞMASI
Yaşatır

4

**6284 Sayılı
Kanun Kapsamında
Verilen Kararlara
Dair İzleme
Bulguları**

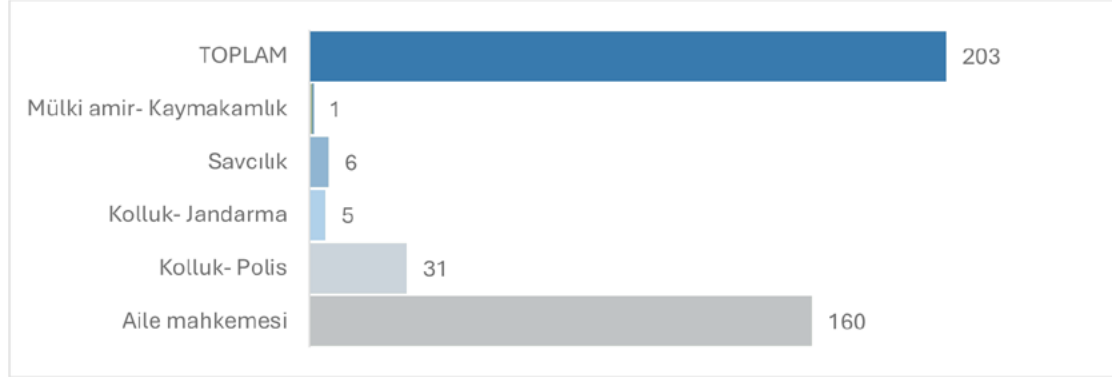
6284 Sayılı Kanun Kapsamında Verilen Kararlara Dair İzleme Bulguları

6284 sayılı Kanun'un uygulamasına dair bulgular, kanunun öngördüğü koruma mekanizmalarının sahada karşılaştığı sistemsel engelleri ortaya koyuyor. Uzaklaştırma kararları, barınma hakkı, geçici maddi destek ve elektronik kelepçe uygulamaları gibi tedbirler, yasal olarak düzenlenmiş olsa da uygulamada süreklilik, etkinlik ve erişilebilirlik açısından ciddi sorunlar mevcuttur. Kadınların adli ve sosyal hizmet mekanizmalarına başvuru sürecindeki deneyimleri, yalnızca yasanın varlığına değil, uygulayıcıların tutumlarına, kurumsal işleyişin niteliğine ve hizmetlerin erişilebilirliğine de bağlıdır.

Tedbir kararlarının uygulanmasının izlenmesine dair bu bölümde yer verilen bulgular, hem 6284 sayılı Kanun İzleme Soru Formu'ndan elde edilen niceliksel veriler, hem de kadın danışma merkezimizde görüşme yaptığımız kadınların bizlerle paylaştığı deneyimlerine dayanıyor.

İncelediğimiz 203 karar dosyasında, 160 kadının 6284 sayılı Kanun'dan yararlanmak için aile mahkemesine, 36 kadının kolluk kuvvetlerine, 6 kadının savcılığa, yalnızca 1 kadının ise mülki amire başvurduğunu gördük. İncelediğimiz dosyalarda, taleplerini kolluk kuvvetleri üzerinden gerçekleştiren 5 kadının, kolluğa Kadın Destek Uygulaması (KADES) ile ulaştığını gördük. Tedbir kararları için doğrudan aile mahkemelerine başvuru mümkün olmakla birlikte, şiddetin hafta sonu gibi mahkemelerin mesai saatleri dışında gerçekleşmesi gibi nedenlerle kadınlar doğrudan kolluk birimlerine de başvurmak zorunda kalabiliyorlar.

Tablo 1: 6284 Kararı nereden talep edilmiş?

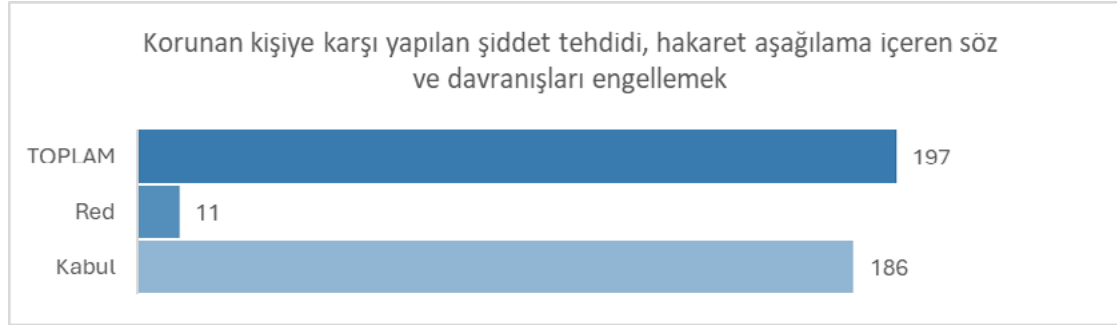

Önleyici tedbir kararları, şiddet uygulayan kişiyi durdurmak ve tekrar şiddet uygulamasını engellemek amacıyla verilen kararlardır. İncelediğimiz karar dosyalarında, 6284 sayılı Kanun kapsamında **talep edilmiş ve reddedilme oranının en az olduğu kararların** aşağıdaki maddeler olduğunu gördük;

- 5/1/a: Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması
- 5/1/c: Korunan kişilere, bu kişilerin bulundukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması
- 5/1/d: Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması
- 5/1/e: Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi
- 5/1/f: Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi

Önleyici tedbir taleplerine dair bulgulara ait tablolar aşağıdaki gibidir:

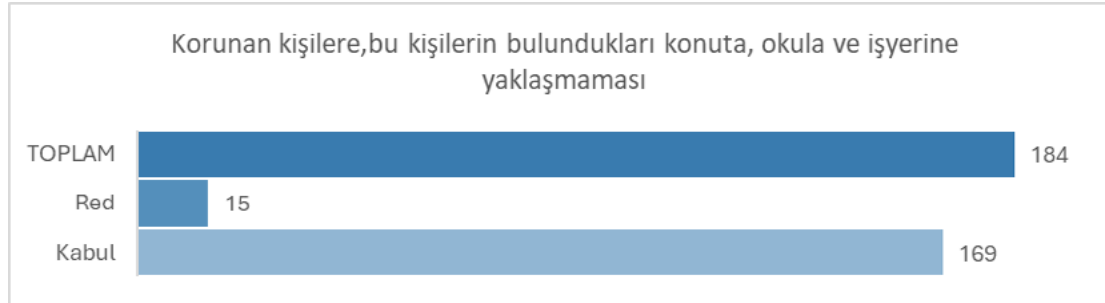
Tablo 2: 6284 sayılı Kanun M.5/1-a

Tablo 3: 6284 sayılı Kanun M.5/1-b

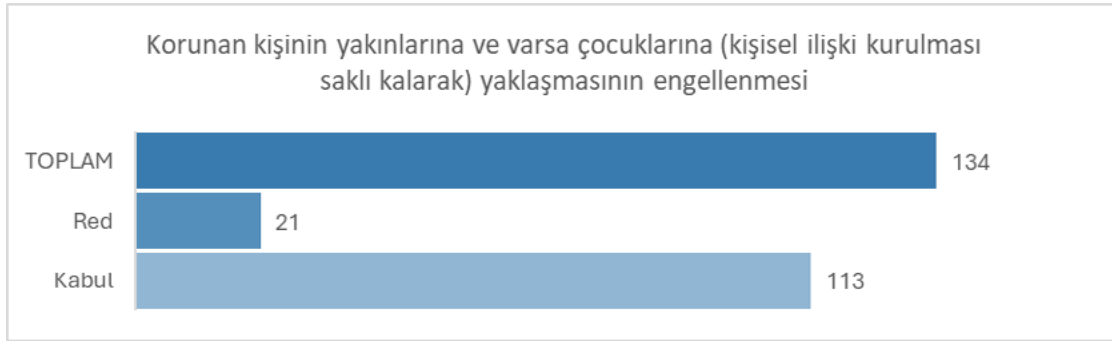
Tablo 4: 6284 sayılı Kanun M.5/1-c

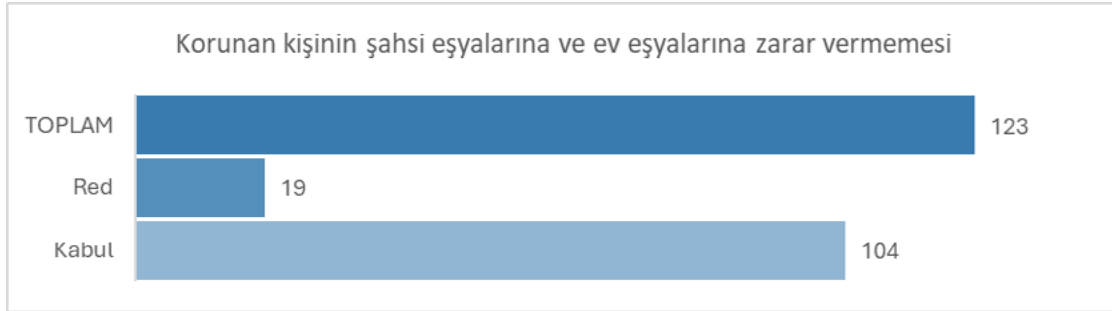
Tablo 5: 6284 sayılı Kanun M.5/1-ç

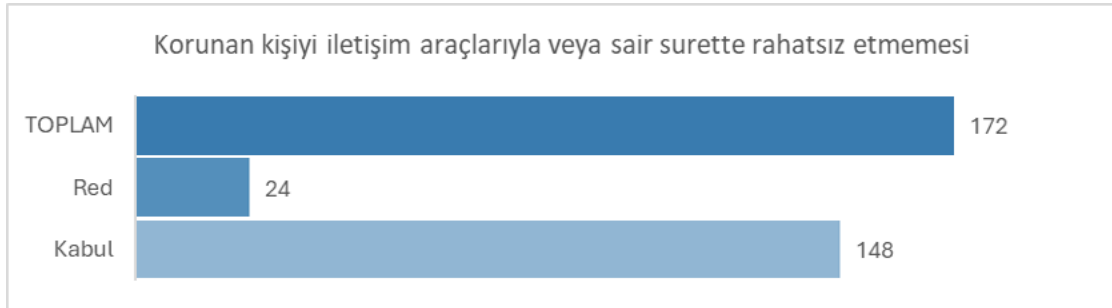
Tablo 6: 6284 sayılı Kanun M.5/1-d

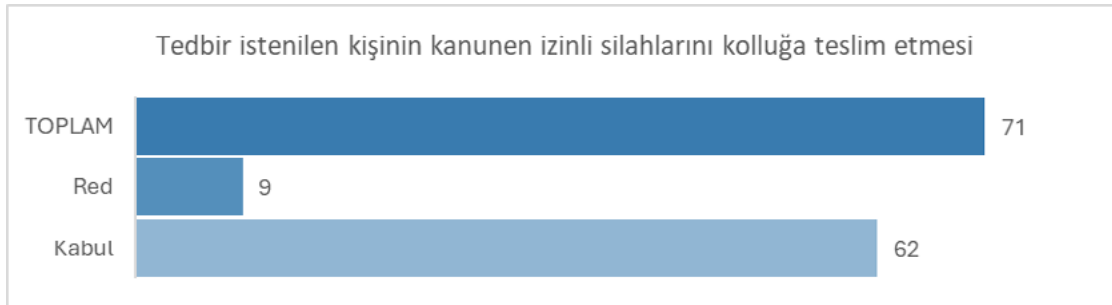
Tablo 7: 6284 sayılı Kanun M.5/1-e

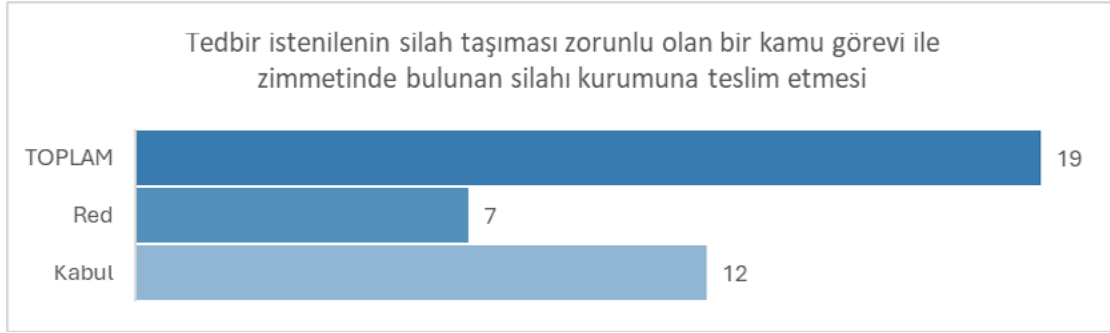
Tablo 8: 6284 Sayılı Kanun M.5/1-f

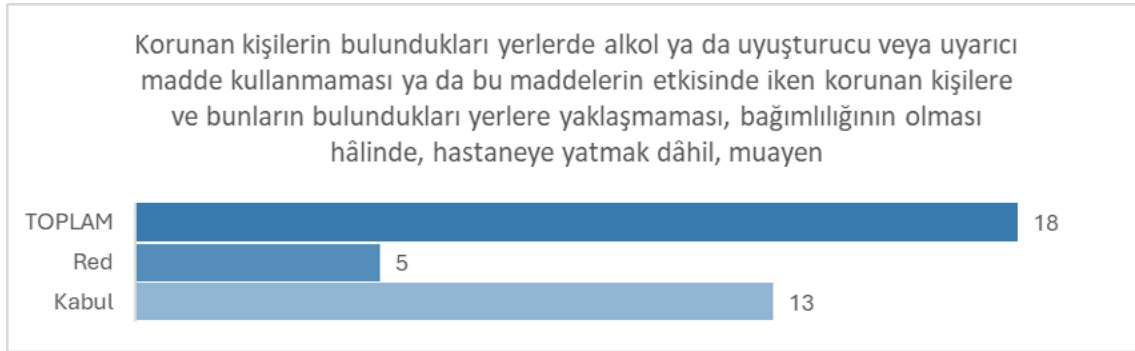
Tablo 9: 6284 Sayılı Kanun M.5/1-g

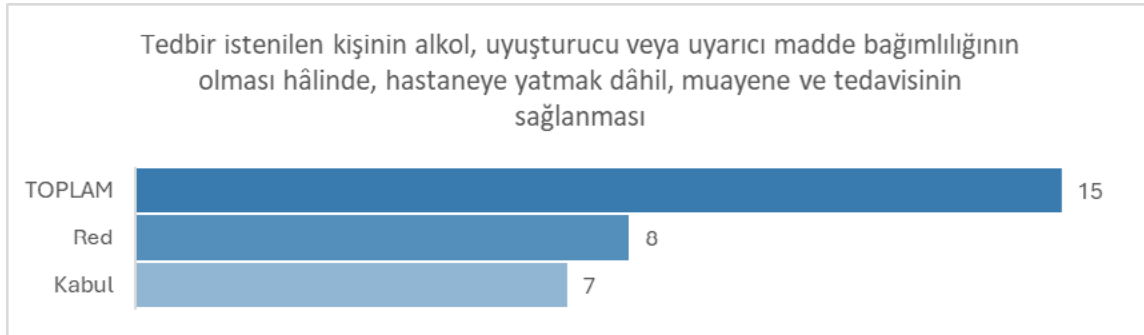
Tablo 10: 6284 sayılı Kanun m.5/1- ğ

Tablo 11: 6284 Sayılı Kanun M.5/1- h

Tablo 12: 6284 Sayılı Kanun M.5/1-ı

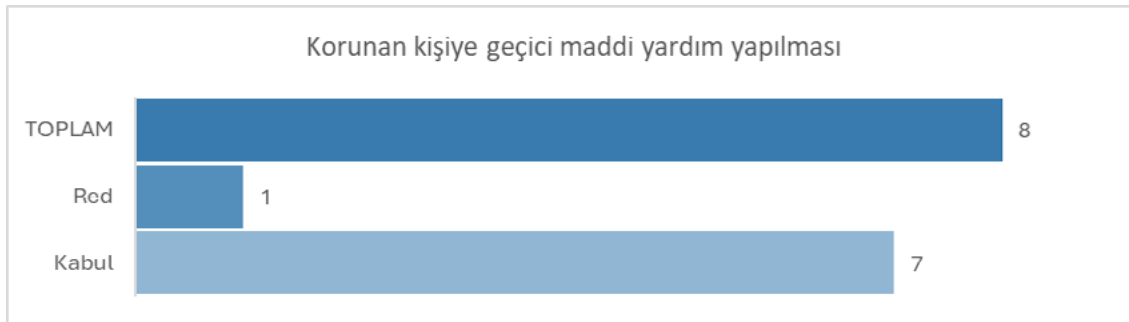

Koruyucu tedbir kararları, şiddete maruz bırakılan kadınların kendi yaşamlarına dair kararlar alabilmesi, güvenli alan yaratabilmesi ve şiddetten uzaklaşma sürecinde adım adım bir yol haritası oluşturabilmesi açısından hayati bir işlev taşır. Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için şiddetin gerçekleştiğine veya uygulanma tehlikesine dair belge ve delil aranmaz, kadının beyanı veya dilekçesi, olayın özellikleri çerçevesinde hâkimin takdir yetkisini kullanarak karar vermesi için yeterlidir. Bu yaklaşım, şiddetin ispatı yükünü kadınların üzerinden kaldırarak başvurunun gecikmesini önler ve acil müdahale gerektiren durumlarda koruma mekanizmalarının hızla devreye girmesini mümkün kılar.

Koruyucu tedbir kararlarının, şiddete maruz kalan kadınların hayatındaki etkisi büyük önem taşırken, incelediğimiz dosyalarda, tedbirlerin talep edilme sayılarının da oldukça az olduğunu gördük.

Koruyucu tedbir taleplerine dair bulgulara ait tablolar aşağıdaki gibidir:

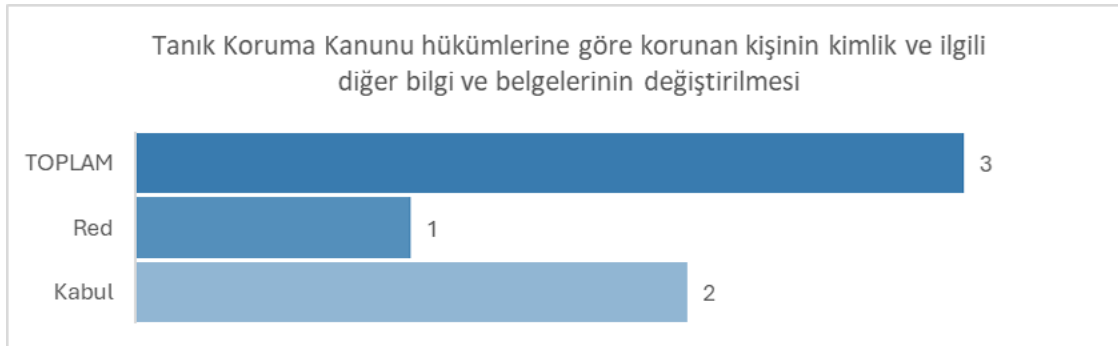
Tablo 13: 6284 Sayılı Kanun M.3/1-b

Tablo 14: 6284 sayılı Kanun M.4/1-c

Tablo 15: 6284 sayılı Kanun M.4/1-ç

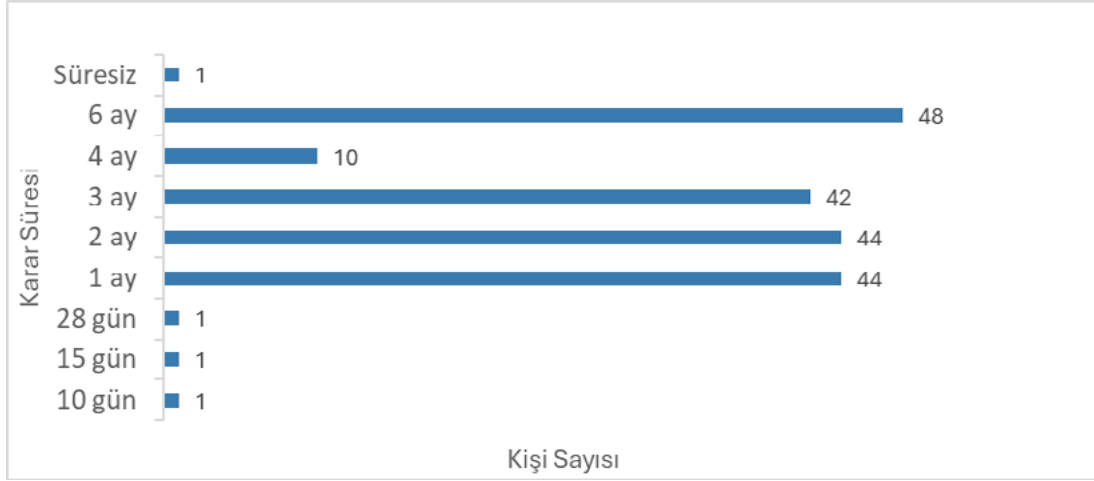
Tablo 16: 6284 sayılı Kanun M. 5/1-ı

4.1 Tedbir Kararlarının Süresi ve Niteliği

6284 sayılı Kanun, koruyucu ve önleyici tedbir kararlarının en fazla 6 aya kadar verilebileceğini ve gerektiğinde uzatılabileceğini düzenler. Ancak buna rağmen uygulamada sıklıkla daha kısa süreli tedbir kararları verildiğini görüyoruz. İncelediğimiz 203 dosyada verilen tedbir kararları, çoğunlukla yalnızca 1 ya da 2 aylık sürelerle verilmişti:

Tablo 17: Karar Süreleri

Bu tablo, incelediğimiz dosyalardaki tedbir kararlarının yaklaşık %44'ünün (1 ay ve 2 ay süreli) oldukça kısa sürelerle sınırlı kaldığını gösteriyor. Özellikle kısa süreli kararların tebliği zamanında yapılamadığı için, kararlar daha ilk aşamada etkisiz hale geliyor. Karar süresince ihlaller yaşansa bile, bu ihlallerin takibi yapılamıyor ve cezai süreç işletilmiyor.

Ayrıca mahkemeler arası uygulama farklılıkları kadınların adalete eşit erişimini zedeliyor. Bazı adliyelerde kararlar daha kolay ve hızlıca alınabiliyorken, bazılarında süreç daha karmaşık ve yavaş ilerliyor. Sonuç olarak, kısa süreli ve standartlaşmamış uygulamalar, koruma kararlarının kağıt üzerinde kalmasına neden oluyor.

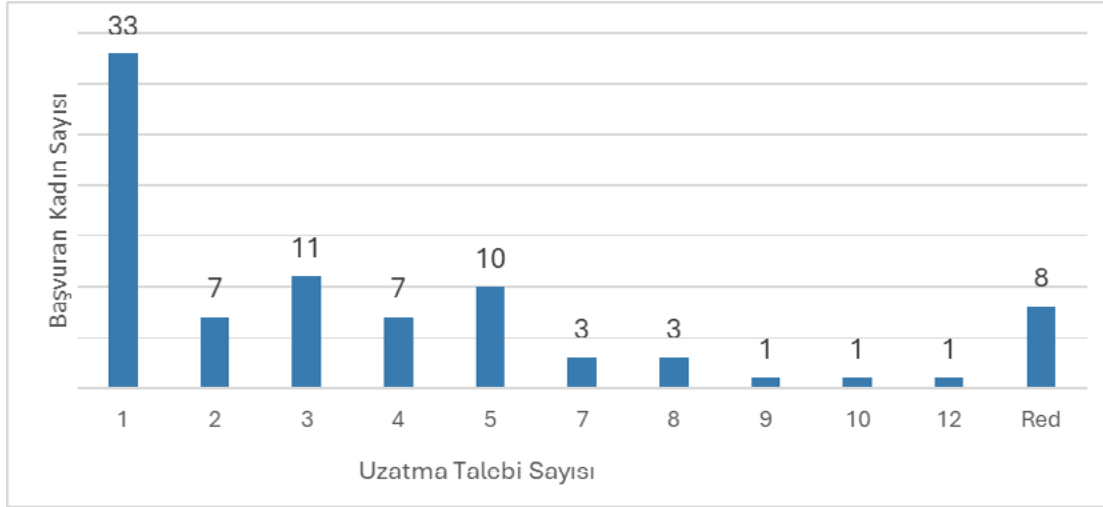
Tablo 18: Tedbir Kararı Uzatma Talepleri

203 dosyanın 98'inde kadınlar süresi biten karar için uzatma talebinde bulunmamıştı. 2 dosyada kadınlar süresi henüz bitmeden tedbirin kaldırılmasını talep etmiş, 2 dosyada süre bitmeden yeni tedbir kararı verilmiş, 11 dosyada ise kararın süresi henüz dolmadığı için uzatma talebinde bulunulmamıştı. Uzatma başvurularında "şiddetin sürdüğüne dair yeni bir gelişme olmadığı" ya da "delil bulunmadığı" gibi gerekçelerle red kararları verildiğini gözlemledik. Oysa kadınların aktarımlarına göre, şiddet çoğu zaman koruma kararının sona ermesiyle yeniden başlıyor.

Kadınların karar sürelerini uzatmak için yeniden başvuru yapmalarının da şiddetle mücadele süreçlerinde caydırıcı bir etken olduğunu gözlemledik. Aşağıdaki tablo, tedbir kararı süresini uzatma için talepte bulunan 85 kadının kaç kez uzatma talep ettiğini gösteriyor. **Uzatma talebinde bulunan 85 kadından 8'inin talebi reddedilirken, diğerleri kabul edilmişti.**

Tablo 19: Kaç Kez Uzatma Talep Edilmiş?

Dikkat çekici olarak, ayrıca **1 kadının 10 defa, 1 kadının ise 12 defa uzatma talebinde bulunduğunu** gördük. Bu durum, kadınların aynı ihtiyaçla tekrar tekrar kurumlara başvuru yapmak zorunda kalmış olmasının en somut örneği.

İncelediğimiz dosyalarda, tedbir kararı ve uzatma taleplerinin yasal çerçevede açıkça tanımlanmamış veya keyfi şekilde yorumlanmış gerekçelerle reddedildiğini gördük. Örneğin;

- Delil sunulmaması,
- Şiddet uygulayan kişinin ortak çocuklarla ilişkisinin kurulması gereği,
- Başvurunun ilkinden başka bir adliyeden yapılması,
- Şiddet uygulayanla aynı apartmanda oturulması,
- Olayın “işçi-işveren ilişkisi” ya da “adi suç” olarak değerlendirilmesi,
- Tedbir talebinin polise karşı olması gibi gerekçelerle reddedilen başvurular mevcuttu.

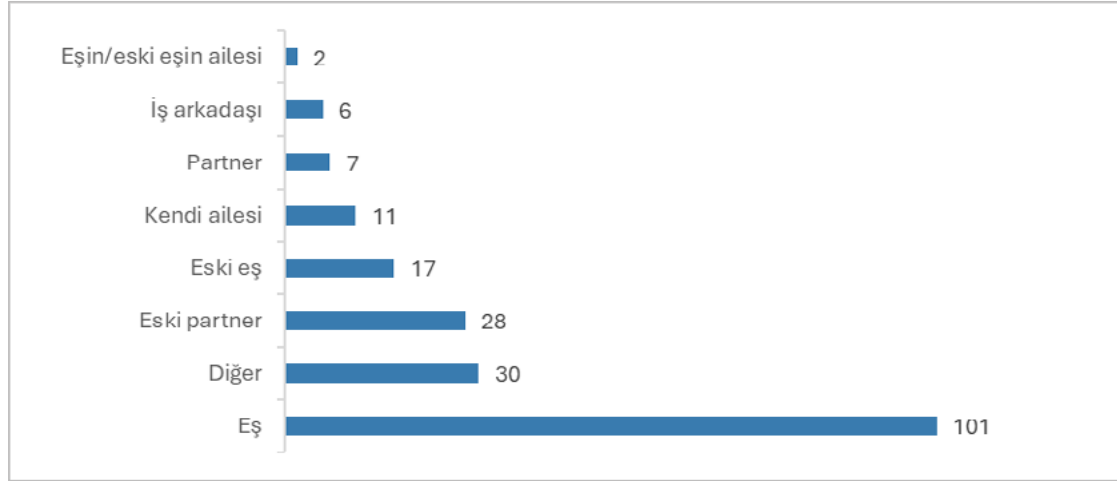
İncelediğimiz dosyalardan birinde, dijital şiddete maruz kalmış olan bir kadının 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı talebi aşağıdaki gerekçeyle reddedilmişti:

“Talep edenin talebi doğrultusunda dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, tedbir talep eden ve karşı tarafın twitter üzerinden erkek ve kadının toplumdaki yerine ilişkin cinsellik ve cinsiyet içerikli tartışmalarının muhatabının doğrudan tedbir talep eden olmadığı, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi kanununun amacının şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan kadınların, aile bireylerinin, çocukların öncelikli olarak korunmasına yönelik olduğu, gerçekten korunması gereken kadınların bulunduğu toplumda, 6284 sayılı yasanın uygulanması için çalışan devlet organlarının, sosyal medya üzerinden kadın ve erkeğin toplumdaki yerine ilişkin olarak karşılıklı boş yazışmalar yapan ve karşılıklı birbirlerini cezalandırma amaçlı restlerinde araç olarak kullanılması sonucunu doğuracağı, bu hususun yasanın konuluş amacı ile bağdaşmadığı, 6284 sayılı yasa kapsamında tedbir talep eden lehine önleyici tedbir kararı verilebilmesi için ısrarlı takibin varlığının gerektiği, 6284 sayılı yasa kapsamında ısrarlı takip için 6284 sayılı yasanın uygulanmasına dair yönetmeliğin 3. Maddesinin “ş” bendinde belirtildiği üzere tedbir talep edenin güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak nitelikte bir eylemin varlığının gerektiği, sosyal medya üzerinde

yapılan tartışmaların ısrarlı takip olarak değerlendirilemeyeceği, taraflar arasında gerçekleşen olayın Türk ceza kanunu kapsamında korunan şahsi haklara yönelik saldırı iddiasına yönelik olduğu, adi suç kategorisi kapsamında kaldığı, talep edenin beyan ve taleplerinin 6284 sayılı yasanın 1. maddesi kapsamında kalmadığı anlaşıldığından talebin reddine dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.”

6284 sayılı Kanun, bireylerin maruz bırakıldığı her türlü şiddeti kapsar ve şiddeti uygulayanın aile bireyi, partner, işveren, kolluk personeli ya da yabancı biri olup olmadığını ayırt etmeksizin koruma ve önleme yükümlülüğü getirir. Bu nedenle tedbir kararları geniş yorumlanmalıdır. Taleplerin yukarıdaki örnekte olduğu gibi yabancı veya ilgisiz olması gibi gerekçelerle reddedilmesi, Kanun’un koruyucu ve kapsayıcı niteliğini daraltarak, başvuru sahiplerinin temel haklarına erişimini engelliyor.

Tablo 20: Şiddet Uygulayanlar

İncelediğimiz 203 dosyada, 6284 sayılı Kanun kapsamında **aleyhine tedbir talep edilen kişilerin, yani şiddet uygulayanların 101'i kadınların eşleriydi**. 17 dosyada aleyhine tedbir kararı talep edilenler kadınların eski eşleri, 28'inde ise eski partnerleriydi. “Diğer” kategorisinde ise komşular, hizmet alınan boyacı gibi kişiler, ev sahibi, okul arkadaşı ve yabancılar yer alıyordu.

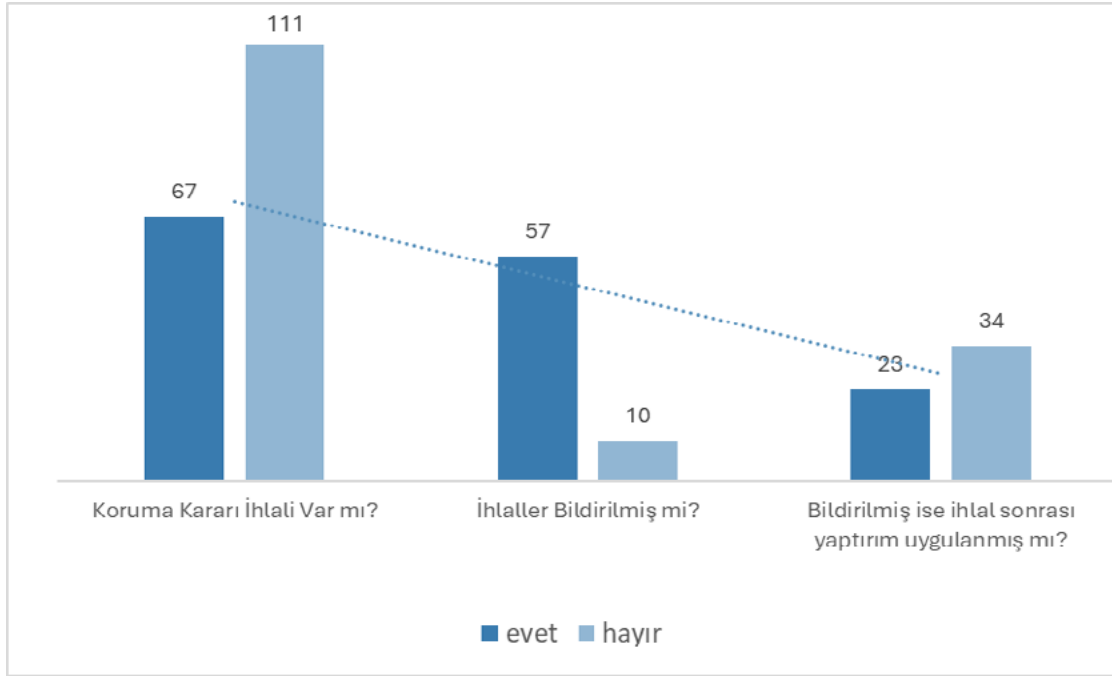
Kadınların tedbir taleplerinin kabul edildiği **58 dosyada, şiddet uygulayan erkekler bu kararlara itiraz etmişti**. Bu itirazların 5'i tamamen, 6'sı ise kısmen (bazı maddeleri içerecek şekilde) kabul edilirken, 47'si reddedilmişti. Ancak reddedilenler için yeniden yapılan 10 itirazdan 3'ünde, **başka bir mahkemenin görevlendirilmesi sonucunda şiddet uygulayanın itirazı kabul edilmişti**. Bu durum, şiddet uygulayan erkeklerin kendilerine karşı alınmış önleyici kararlar karşısında da hukuki yolları sonuna kadar kullandığını gösteriyor.

4.2 Tedbir Kararlarının İhlali

Tedbir kararlarının ihlali, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorunlardan biri. Kararların izleme ve takibinin yeterli şekilde yapılmaması, kadınların şiddetten fiilen korunamamasına neden olurken, bu durum adalet mekanizmalarına duyulan güveni de zedeliyor. Kadınlar ifade ve dilekçe verme süreçlerinde defalarca aynı travmatik olayı anlatmak zorunda bırakıldıklarını, mahremiyetlerinin korunmadığını ve sorgulayıcı, hatta suçlayıcı bir üsluba maruz kaldıklarını belirtiyorlar.

İncelediğimiz dosyalarda koruma kararlarının **67 vakada ihlal edildiğini**, ancak bunların **10'unda hiçbir bildirim yapılmadığını** gördük. Bildirim yapılan **57 vakadan ise yalnızca 23'ünde yaptırım uygulanarak zorlama (tazyik) hapsi kararı** verilmişti. İhlalin bildirildiği dosyaların **13'ünde ihlale dair suç duyurusunda bulunulmuş** ve bu şikayetlere bağlı olarak **10 dosyada ceza soruşturması** başlanmıştı. Bu durum, ihlal bildirimlerinin büyük kısmının somut sonuç üretmemesi nedeniyle, kadınların şikâyet mekanizmalarını kullanma motivasyonunu düşürürken, yaptırımların caydırıcılığını da zayıflatıyor.

Tablo 21: Tedbir Kararlarının İhlali

Şiddet uygulayanların tedbir kararına rağmen çeşitli bahanelerle kadınların evine, iş yerine, okuluna giderek şiddet uygulamaya devam ettiği, hatta elektronik kelepçe takılı olmasına rağmen kadının evine giderek kapıyı yumrukladığı örneklerle karşılaştık. Hem incelediğimiz dosyalar, hem de görüşmelerde kadınların paylaştığı deneyimler, ihlal durumlarında kadınların çoğunlukla şikâyetçi olmaktan kaçındığını ve şikâyetçi olsalar dahi çoğu zaman sonuç alamadıklarını ortaya koyuyor.

İhlal bildirimi bulunan ve ihlalin kanıtlandığı dosyalarda, yaptırım uygulanmamasının gerekçesi olarak çoğu zaman tedbir kararının faile henüz tebliğ edilmemiş olmasını gözlemledik. Elektronik kelepçe kararının “cihaz yok” gerekçesiyle uygulanmaması, tehdit mesajlarının kolluk görevlileri tarafından ciddiye alınmaması, iletişim kurma yasağına rağmen gönderilen dijital mesajların “fiziksel şiddet değildir” denilerek ihlale dair işlem yapılmaması, tekrar yapılan tedbir başvurusunun mahkeme tarafından “önceki kararı sen kaldırttın” denilerek reddedilmesi, uzaklaştırma kararını ihlal eden erkeğin yalnızca sözlü uyarıyla bırakılması gibi örnekler de, ihlal durumlarında yaşanan sistematik sorunların kanunun etkin şekilde uygulanmasını engellediğini gösteriyor.

4.3 Tedbir Nafakası ve Konut Tahsisi

6284 sayılı Kanun’un 5. maddesi ve ilgili yönetmelik hükümleri, hâkimlere şiddete maruz kalan kadınların yaşam koşullarını koruyacak geniş yetkiler tanır. Buna göre hâkim, talep olmasa dahi tedbir nafakasına hükmedebilir; şiddet uygulayanı müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhal uzaklaştırarak konutu korunan kişiye tahsis edebilir. Ayrıca, kira ve temel giderlerin (elektrik, su, doğalgaz, telefon vb.) ödenmeye devam etmesi, aboneliklerin kapatılmaması ya da kadının üzerine alınabilmesi gibi kararlar da verebilir.

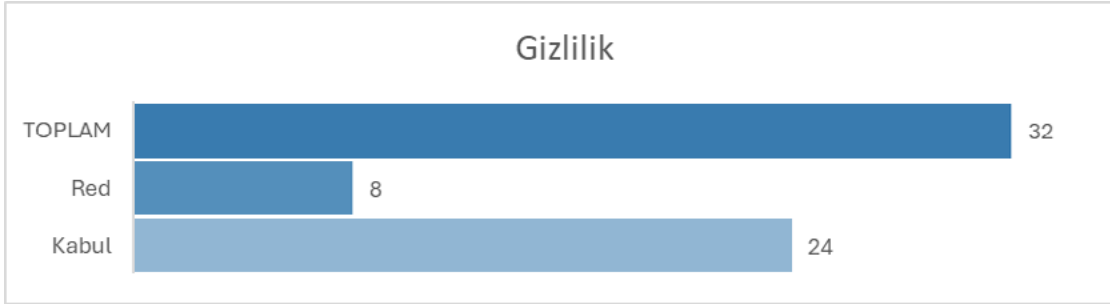
İncelediğimiz 203 dosyada, tedbir nafakası için 3, konut tahsisi için 2, kişisel eşyaların kolluk ile birlikte verilmesi için 1, faturaların şiddet uygulayan tarafından ödenmesi için ise 5 karar verildiğini gördük. 6284 sayılı Kanun kapsamında hakime tanınan geniş yetki, yalnızca şiddet uygulayanın fiziksel olarak uzaklaştırılmasını değil; aynı zamanda kadınların güvenli bir yaşam sürdürebilmesi için gerekli ekonomik ve pratik koşulların korunmasını da kapsıyor. Müşterek konutun kadına tahsisini, temel giderlerin karşılanmaya devam etmesini ve abonelik hizmetlerinin erişilebilir kalmasını sağlayan tedbir kararları, kadınların ekonomik sebeplerle yeniden şiddet uygulayana bağımlı hâle gelmesi riskini azaltıyor. Bu uygulamalar, kadınların yaşamlarını düzenleme, ihtiyaçlarını karşılayabilme ve bağımsız karar alabilme kapasitelerini güçlendirerek bütüncül bir koruma mekanizması yaratıyor.

4.4 Gizlilik

6284 sayılı Kanun'un 8. maddesi, şiddete maruz bırakılan kişiler ile yakınlarının kimlik ve adres bilgilerinin talep üzerine veya resen resmi kayıtlarda gizlenebilmesini düzenler. Bu tedbir, kadının güvenliğini sağlamak ve şiddetin tekrarlanmasını önlemek açısından hayati önemdedir. Gizlenen bilgilerin hukuka aykırı şekilde paylaşılması halinde 5237 sayılı TCK hükümleri uyarınca cezai yaptırımlar uygulanır.

Ancak uygulamada, gizlilik kararlarının alınmasında ve hayata geçirilmesinde ciddi sorunlar yaşanıyor. Talepler çoğu zaman ilk başvuruda reddedilip ancak itiraz üzerine kabul ediliyor. Bu gecikmeler kadınların güvenliği açısından büyük riskler doğuruyor.

Tablo 22: 6284 sayılı Kanun M.8/6

İncelediğimiz 203 dosyadan 32'si gizlilik talepliyken, 24'ünün kabul edildiğini gördük. Gizlilik tedbirinin genellikle hayati risk içerebilecek oranda şiddet bulunan hallerde, çoğu zaman başka önlemler işe yaramadığında talep edildiğini göz önünde bulundurduğumuzda, kadınların taleplerinin reddedilmesinin, onların şiddetle mücadele süreçlerini ne kadar zorlaştırdığı tahmin edilebilir.

Uygulamada standart bir sistemin olmaması, kurumlar arasında çelişkili işlemlere yol açıyor. Bazı durumlarda bilgiler e-Devlet, Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS), okul kayıtları veya sağlık sistemlerinde gizlenirken, bazen adres bilgisi olarak bir "kod" atanıyor; kimi zaman da tebligat adresi olarak ŞÖNİM ya da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri gösteriliyor. Kararlarda gizliliğin hangi kurumlarda uygulanacağı açıkça belirtilmediğinde, kadınlar gizlilik için tek tek kurumlara da başvurmak zorunda kalıyor; bu da hem zaman kaybına hem de güvenlik riskine yol açıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'na yaptığımız Bilgi Edinme Başvurusunda, gizlilik kararı olan çocuklar için, gizli kayıt yapılmasını sağlayacak bir sistemin olup olmadığını ve 01.01.2024 - 15.05.2025 arasında başvuran ve yararlanan sayısını sorduk. Gelen yanıtta, gizli kayıt yapılmasını sağlayan bir sistemin bulunduğu ve işlemin mahkeme kararıyla başlatıldığı belirtildi; ancak başvuru ve yararlanma sayılarına dair veri paylaşılmadı.

Kadınların anlatıları, gizlilik kararı olan kadınların nüfus müdürlüklerinde de ikamet kaydı, adres değişikliği veya kimlik çıkarma işlemlerinde sorunlar yaşandığını; bunun sosyal yardımlar, sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimi engellediğini gösteriyor. Kadınların yaşadıkları bu zorluklardan dolayı gizlilik içeren koruma kararlarının süreleri henüz dolmadan taleplerini geri çektiklerini gözlemledik.

Kararların sistemlere otomatik işlenmemesi, hastane ve okul gibi kurumlarda çalışan personelin bu tedbirlerden habersiz kalmasına neden olabiliyor. Örneğin hastanelerde sadece T.C. kimlik numarasıyla gizli kayıtlı kişilerin randevu bilgilerine ulaşılması ya da çocuk için ayrıca gizlilik kararı alınmamışsa şiddet failinin çocuk kayıtları üzerinden anneye ulaşabilmesi, güvenlik açısından ciddi riskler doğurabiliyor. MEB'e bağlı okullarda da gizlilik uygulamalarının yeterince yerleşmediği; bazı yöneticilerin uygulamayı bilmediği veya yanlış yorumladığı görülüyor.

Mevzuatta, gizlilik kararlarının hasımsız alınabileceğine dair açık düzenleme bulunmaması, kadınların kimi zaman aile bireylerini hasım göstermek zorunda kalmasına yol açıyor. Ayrıca, kararların tüm sistemlerde zamanında ve doğru şekilde işlenmemesi, bireylerin güvenliğini tehlikeye atıyor. Gizlilik tedbirleri, yalnızca yasal düzenlemeyle değil; uygulamada süreklilik, personel eğitimi, teknik altyapı ve kurumlar arası koordinasyonla etkili hale gelebilir.

4.5 Elektronik Kelepçe ve Teknik Takip

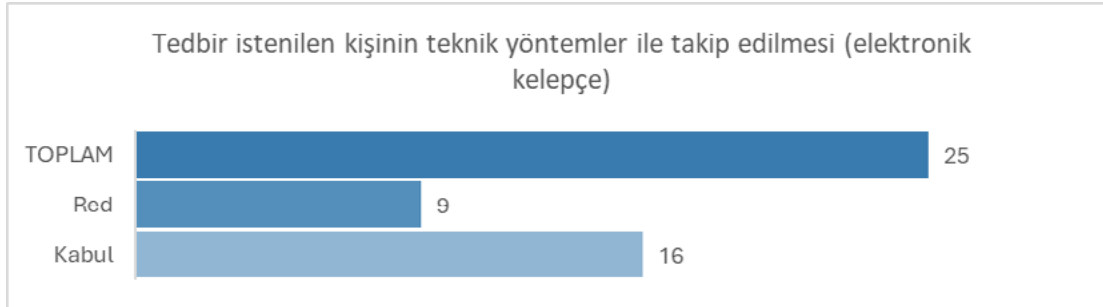
Elektronik kelepçe uygulaması, şiddet uygulayanın şiddete maruz bırakılan kadına yaklaşmasını engellemeye yönelik bir denetim aracı olarak öne çıkıyor. Bu sistem şiddet uygulayan kişi belirli bir mesafeyi aştığında otomatik olarak uyarı vererek kolluk kuvvetlerini harekete geçirmeyi amaçlar. Uygulama ilk olarak 2020 yılında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı'nın koordinasyonu ile pilot illerde hayata geçirilerek ardından ülke genelinde yaygınlaştırılmaya başlandı.

Şiddete maruz kalan kadınların elektronik kelepçe ve teknik takip taleplerinin önce şiddet değerlendirmesi raporu alınması üzerine ŞÖNİM'e gönderildiği ve ŞÖNİM'in hazırladığı bu rapora göre elektronik kelepçe tedbirinin uygulandığını gözlemledik. Ancak bu uygulama çok az sayıda ve çoğu zaman ölüm tehdidi gibi ileri derecede riskli vakalarla sınırlandırılıyor. Oysa şiddetin önlenmesi, risk en yüksek seviyeye ulaşmadan önce müdahale gerektirir. Ayrıca bu uygulamanın devreye alınması uzun ve karmaşık bürokratik adımlar içerdiği için, acil koruma ihtiyacı olan kadınlar bu süreçte savunmasız kalabiliyor.

İncelediğimiz 203 dosyanın 25'inde elektronik kelepçe talebinin olduğunu, bunların da 16'sının kabul edildiğini gördük. Bu dosyalarda kadınların elektronik kelepçe tedbirine öncelikli olarak başvurmadıklarını; ancak tıpkı gizlilikte olduğu gibi, diğer önlemler etkisiz kalıp şiddet tehdidi devam ettiği veya tedbir kararı fail tarafından ihlal edildiği durumlarda, uzatma talepleriyle birlikte istediklerini gözlemledik. Bu durum göz önüne alındığında, elektronik kelepçe taleplerinin reddedilmesinin sonuçlarının da hayati olabileceğini hatırlamak gerekiyor.

Koruma kararlarının ihlal edilmesi durumunda faile yaptırım uygulanabilmesi için, çoğu zaman kadınların bu ihlali kanıtlaması bekleniyor. Ancak bu, birçok durumda oldukça güç. Oysa elektronik kelepçe sistemi, failin uzaklaştırma kararını ihlal etmesi hâlinde GPS sinyalleri aracılığıyla otomatik olarak kolluk kuvvetlerine bildirim sağlıyor. İncelediğimiz dosyalarda da görüldüğü üzere, elektronik kelepçe tedbiri uygulandığında, kadınların ihlali ayrıca belgelemelerine gerek kalmadan, sistemin verdiği sinyal doğrultusunda fail hakkında hızlıca yaptırım uygulanabiliyor. Bu durum, elektronik kelepçenin etkili bir denetim ve delil aracı olarak önemini gösteriyor.

Tablo 23: 6284 sayılı Kanun M.12/1

Ancak başvuran kadınların deneyimleri gösteriyor ki, tüm illerde yeterli teknik altyapının bulunmaması, anlık müdahale ekiplerinin yetersizliği ve koordinasyonsuzluk, sistemin caydırıcılığını azaltıyor. Günlük yaşam koşulları da (fail ile aynı bölgede yaşamak, toplu taşıma kullanmak vb.) şiddet uygulayan kişinin bu sistemin fiziksel sınırlamalarını aşmasına neden olabiliyor. Bu nedenle elektronik kelepçe ve teknik yöntemlerle takibin tek başına yeterli olmayıp, ancak sosyal destek mekanizmaları ve etkili yasal yaptırımlarla birlikte anlamlı hale geldiğini söyleyebiliriz.

Avrupa Birliği ülkelerinde GPS tabanlı erken uyarı sistemleri günlük uygulamaya daha hızlı entegre edilirken; Türkiye'de sistemin saha kapsamı ve kapasitesi hâlâ yetersiz. Cihaz eksikliği, kapasite doluluğu veya ihlal durumunda yapılacak müdahale süreçlerindeki gecikmeler, tedbir kararına rağmen kadınların fiilen güvende olmamasına yol açıyor.

Yakın koruma, elektronik kelepçe, gizlilik ve kimlik değiştirme tedbirlerine ilişkin başvuru ve kabul sayılarını öğrenmek amacıyla Adalet Bakanlığı'na yaptığımız bilgi edinme başvurusuna gelen "6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden

izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.” yanıtında da görülebileceği gibi, uygulamalara dair somut ve ayrıntılı verilere erişmek konusunda da güçlükler söz konusudur.

4.6 Geçici Koruma

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’na (2014) göre, 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbirler içerisinde, geçici koruma tedbiri, şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılması ve şiddete maruz bırakılan kişilere barınma imkanı sağlanması, kadınların %80’inden fazlası tarafından biliniyor.

Geçici koruma tedbiri, hayati tehlikesi bulunan şiddete maruz kalan kadınların, gerektiğinde her türlü teknik cihaz ve donanım kullanılarak kolluk tarafından şiddet uygulayan kişilerden korunması amacıyla uygulanabiliyor. Risk altındaki kadınların güvenliği açısından kritik olmasına rağmen, mevcut durumda ciddi sınırlılıklar barındırıyor.

6284 Sayılı Kanun Uygulama Kılavuzu’na göre geçici koruma; yakın koruma, konutta koruma, iş yerinde koruma, motorize veya devriye ile koruma ve çağrı üzerine koruma gibi çeşitli yöntemlerle uygulanabiliyor. Tedbir, kadının bulunduğu veya tedbirin uygulanacağı yerdeki kolluk birimleri tarafından uygulanıyor. Kadının acil durumlarda hemen, diğer hâllerde ise 24 saat öncesinde gideceği yeri kolluğa bildirmesi gerekiyor. İlgili kolluk görevlisi, kadının gideceği yerdeki kolluğu gecikmeksizin haberdar ederek tedbirin uygulanmasını sürdürmekle yükümlü. Ancak uygulamada, kararın yalnızca kadının çağrısı üzerine devreye girmesi, koruma ihtiyacının sürekli olduğu durumları göz ardı ederek risk analizi gibi teknik bir sürecin sorumluluğunu da kadının omuzlarına yüklüyor.

İncelediğimiz **203 dosyada yalnızca 1 kadının geçici koruma talebi olduğunu ve talebin kabul edildiğini gördük.** Bu örnekte, elektronik kelepçe kararı alınmış, ancak kararın 10 gün sonra uygulanacağını tebliğ edilmesi üzerine, geçici koruma da talep edilmişti. Talebin ardından bir ay süreyle geçici koruma sağlanmış, fakat görevlendirilen polis memuru kadının adresinde bulunarak konutta koruma görevini yürütmek yerine, telefon numarasını verip “bir şey olursa ararsın” demekle yetinmişti.

İncelememiz sırasında, geçici yakın koruma tedbirinin özellikle elektronik kelepçe ihlali durumlarında daha yaygın uygulandığını gördük. Karşılaştığımız **iyi uygulama örneklerinden birinde** elektronik kelepçe yükümlüsü, şiddete maruz kalan kadına yaklaştığında GPS cihazı sinyal vermiş, kolluk görevlileri kadını arayarak bilgi verip polis merkezine gitmesini istemişti. Kadının dışarıda işleri olduğunu belirterek karakola gitmeyi reddetmesi üzerine, bir polis memuru kendisine eşlik ederek güvenliğini sağlamıştı. Şiddete maruz kalan kadınların yalnızca polis merkezlerine veya sığınaklara kapanarak korunamayacağı; gündelik yaşamlarını sürdürebilmelerinin, güçlenerek şiddetten uzaklaşmanın önemli bir parçası olduğu düşünüldüğünde, bu tür uygulamaların önemi daha iyi anlaşılıyor.

Koruma görevini yürüten kolluk personelinin zaman zaman yargılayıcı veya ilgisiz yaklaşımı ve uygulamadaki belirsizlikler, kadınların güvenlik duygusunu zedeliyor. Uygulamada geçici koruma kararının kapsamına dair belirsizlikler ve uygulayıcı olarak kolluğun aktif rol almadığı örnekler aslında bu kararın talep edilmemesine de etki ediyor. Geçici koruma tedbirinin bir hak olarak tanımlanması, koruma görevlendirmesinin şeffaf ve denetlenebilir biçimde yapılması ve uygulayıcıların özel eğitimden geçirilmesinin, bu aracın etkili biçimde işlemesi için kritik önemde olduğunu düşünüyoruz.

4.7 İş Yeri Değişikliği Talebi

6284 sayılı Kanun kapsamında hâkim tarafından verilebilecek koruyucu tedbirlerden biri de, şiddete maruz kalan kadının faille aynı iş ortamında bulunmasından doğabilecek riskleri ortadan kaldırmayı hedefleyen iş yeri değişikliği tedbidir. Kamu çalışanları için farklı bir birime veya yerleşim yerine atama, özel sektör çalışanları için ise başka bir şube ya da birimde görevlendirme anlamına gelen bu tedbir, her zaman kolaylıkla uygulanamıyor.

Daha çok kamuda çalışan kadınlar talep ederken, özel sektörde çalışanlar bu tedbiri genellikle talep etmekten kaçınıyor, hatta bazı durumlarda işten ayrılmak zorunda kalabiliyorlar.

İncelediğimiz dosyalarda bu tedbire **yalnızca bir kadının** başvurduğunu, kendisinin kamuda çalıştığını, iş yerinin ailesinin yaşadığı şehre alınmasını istediğini ve talebinin mahkemece kabul edildiğini gördük. Ancak kurumun sunduğu atama seçenekleri kadının gidemeyeceği illerle sınırlı kalınca, kadın bu tedbirden vazgeçmek zorunda kalmıştı. Benzer biçimde, kadın danışma merkezimizde görüştüğümüz bir başka kadın ise, hakimın verdiği işyeri değişikliği tedbir kararının “uygun pozisyon bulunmadığı” gerekçesiyle kurum tarafından uygulanmadığını paylaştı.

Bu örnekler, tedbir kararlarının alınmasına rağmen kurumlar tarafından hayata geçirilmeyebildiğini, dolayısıyla uygulamada etkisiz kalabildiğini gösteriyor.

6284'Ü
UYGULA

KADIN
DAYANIŞMI
yaşam

jîn jîyan
azadi

5

Tedbir Kararlarına
Erişim ve
Uygulamadaki
Sorunlar

Tedbir Kararlarına Erişim ve Uygulamadaki Sorunlar

İzleme çalışmasıyla elde ettiğimiz bulgulara göre, koruyucu ve önleyici tedbirlerin ilgili kurum ve kuruluşlarca nasıl uygulandığı, kadınların yaşamlarında belirleyici rol oynuyor. Kadınların deneyimleri, kanunun uygulanmasında görevli kolluk, aile mahkemeleri, adli birimler, sığınaklar ve ŞÖNİM'ler gibi kurumların, çoğu zaman kadınların ihtiyaç ve güvenliğini önceleyen bir yaklaşıma sahip olmadığını gösteriyor. Başvurularda karşılaşılan engeller, gecikmeler, yanlış yönlendirmeler ve toplumsal cinsiyet temelli önyargılar, koruma mekanizmalarının etkisini zayıflatarak kadınların adalete erişimini ve şiddet döngüsünden çıkışını zorlaştırıyor. Aşağıdaki başlıklar, her bir kurumun uygulamalarında öne çıkan sorun alanlarını; kadınların aktardığı tanıklıkları, bilgi edinme başvurularımıza gelen yanıtları ve soru formu aracılığı ile tedbir kararı dosyalarından elde ettiğimiz bulguların yorumlamalarını içeriyor.

5.1 Kolluk Uygulamaları

İncelediğimiz **203 dosyada, 36 kadın tedbir kararı için kolluk kuvvetlerine (polis ve jandarma)** başvurmuştu. Kadınlar, başvurularının daha ilk aşamalarında beyanlarının sorgulanması ve şiddetin “aile içi mesele” olarak tanımlanmasıyla sık karşılaşıyor. Eksik bilgilendirmeler, kadınların şiddet uygulayan kişiden şikayetçi olmadan tedbir kararı alınamayacağını düşünmelerine neden oluyor. Oysa kanunda böyle bir şikayetçi olma şartı yok. Kadın danışma merkezimizde görüştüğümüz bir kadın, gece saatlerinde telefonla kolluğa başvurduğunda “bu saat oldu, sabah karakola gel” cevabı aldığını; başka bir kadın ise “eşindir, barışın” denilerek karakoldan evine gönderildiğini ifade etti.

Psikolojik, ekonomik veya dijital şiddet içeren başvuruların çoğu zaman ciddiye alınmadığı, delil sunulmadığı gerekçesiyle işlem yapılmadığı ya da ertelendiği görülüyor. Oysa 6284 sayılı Kanun, koruma tedbiri için delil şartı aramıyor. Ayrıca failin kararın tebliği sırasında hazır bulunmaması, çağrılmasına rağmen gelmemesi ya da adresinde bulunmaması hâlinde de kolluğun izleme ve yaptırım mekanizmasını devreye sokmaması, ihlallerin cezasız kalmasına yol açıyor.

KADES uygulaması acil durumlarda kadınların kolluğa tek tuşla ulaşmasını sağlasa da, kadınlar uygulama çağrısı üzerine gelen ekiplerin “görünürde kimse yok” diyerek tutanak tutmak dışında işlem yapmadığı örnekleri aktarıyor. Faille şiddete maruz bırakılan kadını uzlaştırma çabaları da tekrarlanan bir durum. Bu yaklaşım, yalnızca kadınların güvenliğini tehlikeye atmakla kalmıyor, kolluğun tarafsızlık yükümlülüğünü ihlal ettiğini de gösteriyor.

Göçmen kadınlar açısından süreç daha da zorlu. Geri gönderilme korkusu başvuruyu engellerken, tedbir kararı için başvuran kadınlar çoğu zaman tercüman desteği olmadan ifade veriyor; bu da beyanların eksik ya da yanlış kayda geçmesine yol açıyor.

Kolluk birimlerinin kadınları yeterince bilgilendirmemesi, onların başvurularını güçlendirecek adımları atmada aktif rol üstlenmemesi; özellikle silah teslimi veya gizlilik gibi tedbir taleplerinde kritik gecikmelere yol açıyor. Kadınların başvurularının çoğu zaman sadece “uzaklaştırma talep ediyorum” gibi genel ifadelerle iletilmesi, sonradan ek talepler oluşturmak zorunda kalmalarına neden oluyor. Bu süreçte yaşanan gecikmeler ise, can güvenliği riski yüksek olan durumlarda kadınlar açısından hayati zaman kaybı yaratıyor.

Tüm bu sorunlar, kolluk uygulamalarının yapısal bir dönüşüme ihtiyaç duyduğunu gösteriyor. Görevlilerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda düzenli, denetime açık ve zorunlu eğitim alması, şiddet bildirimlerinin her koşulda ciddiyetle ele alınması ve kadınların güvenliğini önceleyen standart uygulamaların hayata geçirilmesi, 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması açısından kritik önem taşıyor.

5.2 Adli Mekanizmalar

İzleme çalışmamızın bulguları, aile mahkemeleri, savcılık, adli yardım merkezleri gibi adli mekanizmaların, koruyucu ve önleyici tedbir kararlarını verirken çoğu zaman süreci zorlaştıran bir yaklaşım sergilediğini gösteriyor. Hukuk sisteminin öznellikten uzak ve herkes için eşit işlediği varsayımı, kadınların erkek şiddeti karşısındaki deneyimleriyle çelişiyor.

İncelediğimiz 203 dosyanın 154'ünde kadınların tedbir talebi sırasında delil sunduğunu, 124'ünde ise aynı zamanda şiddet uygulayanlardan şikayetçi olduklarını gördük. Bu durum, yargı sisteminin kadınların beyanlarını çoğu zaman kuşku ile karşılayarak "kanıt" arayışına girdiğini gösteriyor. Şiddetin bir hak ihlali olduğu gerçeği gölgelenirken, kadınlar yalnızca şiddet uygulayanla değil, aynı zamanda inandırmak zorunda bırakıldıkları adalet sistemiyle de mücadele ediyor.

Tablo 24: Delil Sayısı

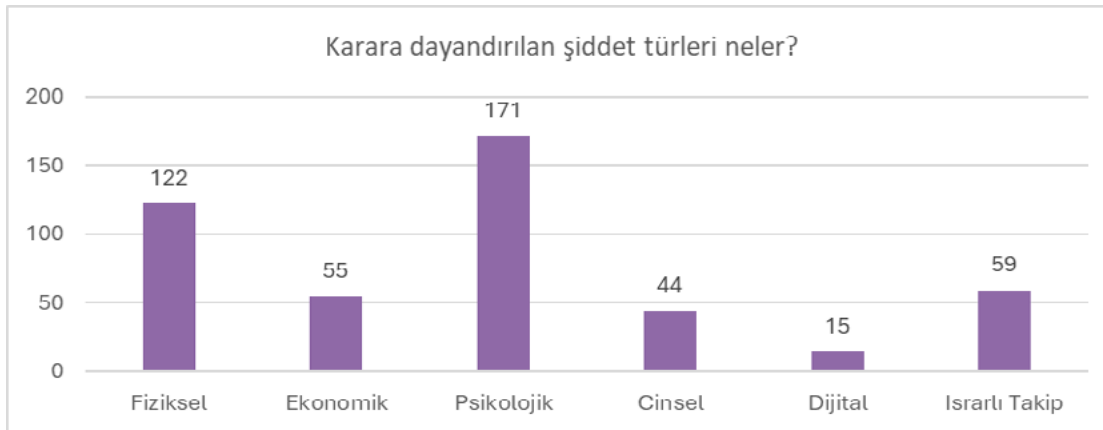

Tablo 25: Soruşturma/ Şikayet Sayısı

Kadınlar, şiddetin devam ettiği koşullarda defalarca mahkemeye başvurmak zorunda kaldıklarını, buna rağmen risk değerlendirmesinin etkin yapılmadığını ve tedbir kararlarının geciktiğini aktarıyor.

Tablo 26: Şiddet Türleri

İncelediğimiz dosyalarda tedbir kararı talep eden kadınların birden fazla şiddet türüne maruz kaldığını gördük. Çoğu kadının geçmişte de şiddet öyküsü olmasına rağmen, mahkemelerin risk analizini derinlemesine yapmayarak yalnızca mevcut olay üzerinden karar verdiğini gözlemledik. Bu yaklaşım, şiddetin tekrar yaşanması ihtimalini göz ardı ediyor.

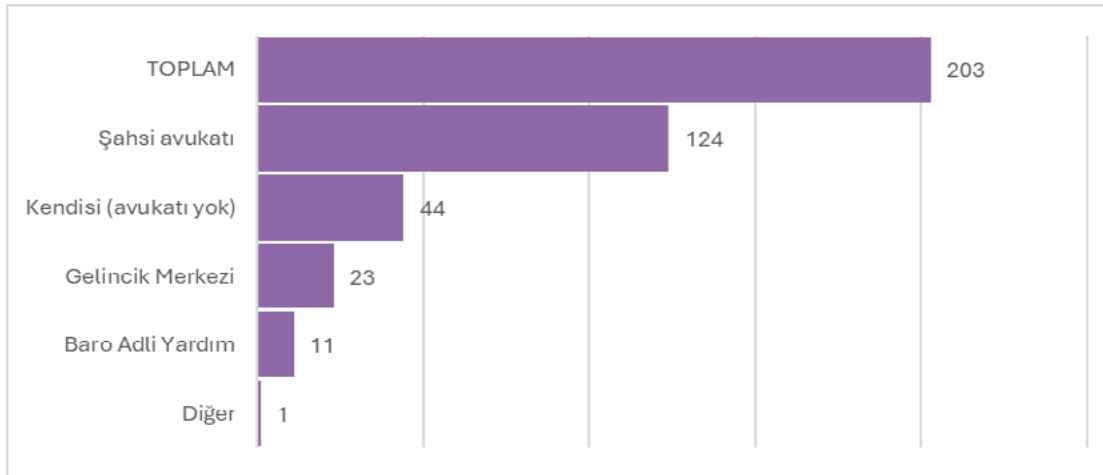
Kadınlar tedbir kararı için başvuru dilekçelerinde geçici velayet, tedbir nafakası, gizlilik kararı veya geçici maddi yardım gibi haklarını talep ettiklerinde ise mahkemeler sıklıkla yalnızca uzaklaştırma veya iletişim yasağı kararı veriyor. Bu durum, koruma kapsamını daraltarak failerin çocuklar üzerinden veya maddi kısıtlamalarla şiddeti sürdürmesine zemin hazırlıyor.

Mahkeme süreçlerinde kadınların sıklıkla fail ile aynı mekânda bekletildiği, duruşma öncesinde veya sonrasında koridorlarda karşı karşıya bırakıldığı örnekler mevcut. Bu durum, hem kadınların güvenliğini tehlikeye atıyor, hem de yeniden travmatize olmalarına neden oluyor; ayrıca yargı salonlarının fiziksel düzeni ve personel pratiği açısından da yapısal bir sorun olduğunu gösteriyor.

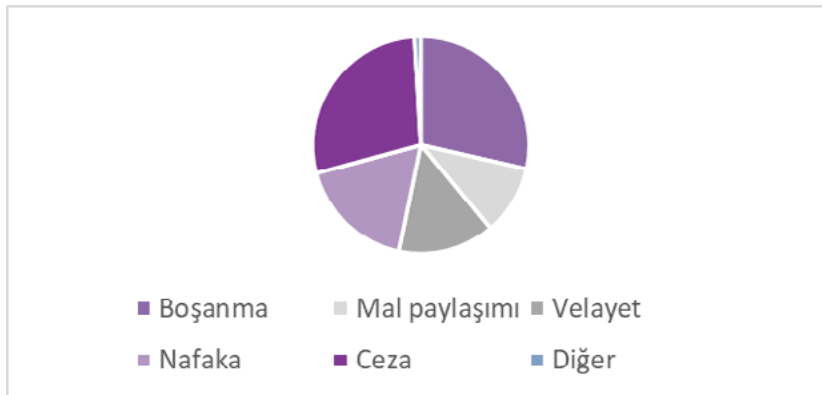
İncelediğimiz **203 dosyanın 107'sinde müşterek çocuk varken, yalnızca 41'inde çocuklar için tedbir talebi vardı**. Kadınlar, çocuklara dair işlemler için çoğu zaman failin imzasına veya onayına ihtiyaç duyuyor. Kimlik belgeleri veya başka evrakların temini için faille iletişim kurmak zorunda kalmak yalnızca psikolojik değil, fiziksel güvenlik açısından da ciddi riskler doğuruyor. Öte yandan, çocuk bakımı yükünü ağırlıkla taşıyan kadınlar için adliyeye gitmek, duruşmalara katılmak veya evrak takibi yapmak büyük bir pratik engel hâline geliyor; bu da bazı kadınların süreci tamamen bırakmasına neden olabiliyor.

Adli yardıma erişim de önemli bir engel alanı. İncelediğimiz dosyaların **44'ünde kadınlar yasal süreçleri avukatsız yürütüyordu. 167 kadının ise tedbir kararı başvurusu dışında devam eden 319 davası vardı**, bunların çoğu boşanma davasıydı. Mahkemeye avukatsız başvurulduğunda süreç boyunca hukuki destek alabilmenin güçleştiği, baroların adli yardım bürolarına yapılan başvurularda avukat atamasının günler, hatta haftalar sürdüğü ve bu sırada şiddet riskinin devam ettiği örnekler mevcuttu. Üstelik adli yardım, yalnızca dava açmaya yönelik teknik destekle sınırlı kalıyor; kadınlar süreç boyunca karşılaştıkları risklere karşı bütüncül bir destekten yoksun bırakılıyor.

Tablo 27: Dosyanın Takibini Kim Yapıyor?

Tablo 28: Devam Eden Diğer Davaları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın "Türkiye'de Kadın" raporuna göre merkez kentlerde tedbir kararlarına erişim ve kararların uygulanabilirliği daha hızlı ve mümkünken, kırsalda erişim, etkinlik ve denetim anlamında ciddi farklar bulunuyor.¹ Hakim ve kolluk arasındaki koordinasyon eksikliği, delil yükü konusunda talepkar yaklaşım, kötü muame-

1 https://www.aile.gov.tr/media/142379/tu-rkiye-de-kadin-temmuz-23.pdf?utm_source

le ve bürokrasinin karmaşıklığı kadınların adalet arayışını zorlaştırıyor. İhlal halinde hızlı ve etkili yaptırım uygulanmadığında kadınlar, şiddet ortamına dönme veya sistemin koruma sağlayamaması ikilemiyle karşı karşıya kalıyor.

6284 sayılı Kanun uygulamalarına dair Adalet Bakanlığı'na yaptığımız bilgi edinme başvurusuna:

"Bu itibarla; başvurunuzda yer alan ve Genel Müdürlüğümüz görev alanına girdiği değerlendirilen sorulara ilişkin istenilen ayrıntıda veri; ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ve analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgiye yönelik olduğundan dolayı istatistikî bilgi sunulamamakla birlikte, yıllık bazda UYAP kayıtlarından derlenen ve değerlendirilen adalet istatistiklerine ait mevcut veriler <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr> adresli web sayfamızda yayımlanmaktadır."

şeklinde yanıt verilerek sorularımız cevaplanmamış, ayrıca yanıtta yer verilen internet sitesine erişilememiştir.

Benzer sorularla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne (KSGM) gerçekleştirdiğimiz bilgi edinme başvurusuna gelen yanıtta ise "Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemi'ne düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır." denilse de, detaylı bilgi paylaşılmadı. Bu durum, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında sorumlu kurumların faaliyetlerini izlemeyi zorlaştırıyor.

Bu tablo, aile mahkemeleri ve adli birimlerde 6284 sayılı Kanun'un yalnızca hukuki bir prosedür olarak değil, kadınların yaşam hakkını doğrudan ilgilendiren hayati bir güvenlik mekanizması olarak ele alınması gerektiğini gösteriyor. Bu nedenle, kadınların beyanını esas alan, risk analizini derinlemesine yapan, tedbirlere erişimdeki engelleri ortadan kaldıran, kararların kapsamını kadınların ihtiyaçlarına göre belirleyen ve toplumsal cinsiyet eşitliğini odağına alan bütüncül bir adalet yaklaşımı zorunludur.

5.3 Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) Uygulamaları

İzleme bulguları, ŞÖNİM'lerin şiddete maruz bırakılan kadınlar için tek bir noktadan çok yönlü destek sunma amaçlarına rağmen, uygulamada bu amacın tam anlamıyla karşılanmadığını gösteriyor. ŞÖNİM'ler, şiddete maruz bırakılan kadınlara yönelik 6284 sayılı Kanun kapsamındaki hizmetlerin ilk temas noktaları. Psikososyal destek, geçici barınma, hukuki yönlendirme, koruma tedbiri başvuruları gibi çok yönlü destekleri tek çatı altında sunma amacıyla kurulmuş olan bu merkezler, kadınların şiddet döngüsünden çıkış sürecinde önemli bir role sahip olmakla birlikte, hem erişilebilirlik hem de hizmet niteliği açısından ciddi sorunlar barındırıyor.

Kadınlar, ŞÖNİM'lere erişimin özellikle ilçe ve kırsal bölgelerde yaşayanlar için ciddi bir sorun olduğunu aktarıyor. İl merkezinde bulunmayan kadınlar, ulaşım için uzun mesafeler katetmek, yüksek yol masraflarını karşılamak ya da failin kontrolünden çıkabilmek gibi ek engellerle karşılaşılıyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yaptığımız bilgi edinme başvurusuna gelen yanıtta ŞÖNİM'lerin sayısına dair şu bilgiler yer alıyordu:

"Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir. Her ilimizde en az 1 ŞÖNİM bulunmakta olup İstanbul, İzmir ve Mersin illerimizde 2 ŞÖNİM hizmet vermektedir. ŞÖNİM'ler tarafından 2024 yılı içerisinde 270.647 kadın, 28.023 beraberindeki çocuk ve 10.092 erkek ve 2025 yılının ilk 6 ayında 124.524 kadın, 13.929 beraberindeki çocuk ve 4.087 erkek olmak üzere toplamda 451.302 kişiye hizmet sunulmuştur.

Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 420 SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır."

Merkezlere ulaşabilen kadınlar ise personel yetersizliği ve toplumsal cinsiyet duyarlılığından uzak uygulamalarla karşılaşabiliyor. Kadınlar bazı örneklerde başvurularının yalnızca telefon numaralarının alınmasıyla sınırlı kaldığını, "şu an yer yok" veya "rahat edemeyebilirsiniz" denilerek sığınak başvuru süreçlerinin ertelendiği paylaştı.

ŞÖNİM'in sağladığı desteklere dair bilgi edinme başvurumuza ağırlıklı olarak "konukevleri"ne dair bilgilerle yanıt verildi:

"01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 4.601 kadına hukuki destek ve danışmanlık hizmeti sunulmuştur. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 14.614 kadın psikolojik destek hizmeti almıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 25.402 kadın tıbbi destek hizmetinden faydalanmıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 5.872 kadın meslek edindirme kurslarına katılmıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 740 kadın işe yerleşmiştir. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında 12 yaş üstü çocuğu olan 56 kadın, konukevlerine başvurmuştur. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında 12 yaş üstü çocuğu olan 56 kadın, kadın konukevlerinden hizmet almıştır."

Görüşme yaptığımız kadınların paylaşımları ŞÖNİM'lerdeki psikososyal destek hizmetlerinin çoğu zaman yalnızca ilk başvuru ile sınırlı kaldığına işaret ediyor. Şiddet döngüsü içindeki kadınların yaşadığı uzun süreli etkilenmelere yönelik izleme ve devamlılık gerektiren bir sosyal çalışmanın sunulmadığı görülüyor.

Tüm bu tanıklıklar, ŞÖNİM'lerin yalnızca sayısal varlığıyla değil, niteliğiyle değerlendirilmeye ihtiyaç olduğunu gösteriyor. ŞÖNİM'lerin şiddetle mücadelenin etkili bir bileşeni olabilmesi için erişimin yaygınlaştırılması, hizmetlerin süreklilik ve çok disiplinli bir yaklaşımla yürütülmesi, personelin zorunlu toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi alması ve kadınların ihtiyaçlarının merkeze alındığı bir çalışma kültürünün yerleşmesi gereklidir.

5.4 Sığınaklar, Maddi Yardım ve Hukuki Destek Hizmetlerinin Durumu

6284 sayılı Kanun kapsamında sunulan sığınak, geçici nakdi yardım ve adli destek hizmetleri, şiddet ortamından uzaklaşmak isteyen kadınların güçlenmesini ve bağımsız bir yaşam kurmasını destekleyen temel mekanizmalardır. Ancak hem sayısal yetersizlikler hem de uygulamadaki eşitsizlikler nedeniyle bu hizmetler, kadınların ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalıyor.

İncelediğimiz 203 dosya içerisinde, 6284 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre mülki amirlikler tarafından verilebilen "barınma yeri sağlanması" koruma tedbirine rastlamadık.

Türkiye genelinde kadınlara hizmet veren sığınak sayısı, nüfusa ve başvuru düzeyine oranla son derece sınırlıdır. Bazı illerde hiç sığınak bulunmazken, mevcut sığınaklar kapasite açısından yetersizdir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yaptığımız bilgi edinme başvurusuna gelen yanıtta paylaşıldığına göre:

"Temmuz 2025 itibarıyla Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.819 kapasite ile hizmet vermektedir... Ayrıca, Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması, uygulama birliğinin sağlanması ve farklı ihtiyaç/risk gruplarına yönelik yapılanma ihtiyacı sebebiyle ihtisaslaşma çalışmaları yürütülmektedir. 2025 yılı itibarıyla 16 ilde 19 kadın konukevi ihtisas kuruluşu olarak hizmetlerini sürdürmektedir."

"01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 54.490 kadın beraberindeki 31.477 çocuğuyla birlikte kadın konukevi hizmeti almayı talep etmiştir. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 54.490 kadın beraberindeki 31.477 çocuğuyla birlikte kadın konukevi hizmeti almıştır."

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesine göre, büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'i aşan belediyeler sığınak açmakla yükümlü olmasına rağmen, pek çok belediye bu yükümlülüğü yerine getirmiyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı cevabında "Söz konusu kadın konukevi açma yükümlülüğü konusundaki çalışmalar İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olup, konukevi açma ve işletme yükümlülüğünü yerine getirme konusunda yerel yönetimlere rehberlik edilerek destek verilmektedir." diyerek belediye sığınaklarına

dair herhangi bir veri paylaşımı yapmadı. KSGM'ye yönelttiğimiz “Kurumunuz toplam bütçesi içerisinde sığınak ve kadın danışma merkezlerine ayrılan bütçe” sorumuza verilen yanıtta ise, 2025 yılında sığınaklar için ayrılan bütçe 3,1 milyar TL, ŞÖNİM'ler için 1,54 milyar TL, merkez bütçesi ise 237,8 milyon TL olarak açıklandı.

Sığınaklara kabulde uygulanan katı kriterler – fiziksel şiddet kanıtı, yaş, evrak talebi, hamilelik ya da psikiyatrik tanı gibi gerekçeler – birçok kadının bu hizmetlere erişimini engelliyor. Oysa barınma hakkı, yalnızca fiziksel şiddet değil; psikolojik, ekonomik veya dijital şiddet durumlarında da geçerli olmalıdır. Kurumlar arası koordinasyon eksikliği, bilgi akışındaki kopukluk ve başvuruların reddi ya da ertelenmesi, risk altındaki kadınları daha da güvencesiz bırakıyor. Bu nedenle barınma hizmetlerinin yaygınlaştırılması, başvuru süreçlerinin kadın dostu, erişilebilir ve kapsayıcı hale getirilmesi gereklidir.

Kadın danışma merkezimiz aracılığıyla dayanışma kurduğumuz kadınların sıklıkla aktardığı sorunlar bu tabloyu somutlaştırıyor. Örneğin, eşi tarafından şiddete maruz kalan bir kadın, şiddetten uzaklaşmak için sığınağa yerleşmiş, ancak ertesi gün işe gitmesine izin verilmediği için sığınaktan ayrılmak zorunda kalmıştı. Kendisine, sığınaklarda uygulanan kuralları nedeniyle ilk etapta bir süreliğine işe gidemeyebileceğini aktarıp, bu durum kendisi için uygun değilse, şiddet uygulayan kişinin eve ve iş yerine yaklaşmaması için uzaklaştırma kararı talep edebileceğine dair bilgi verdik.

Sığınaklar geçici barınma alanları olsa da, kadınların özel koşulları sebebiyle sürelerin gerektiğinde uzatılması kadınların şiddetten uzak, bağımsız yaşam kurmaları için önem arz ediyor. Kız kardeşi ve annesiyle birlikte sığınakta kalan bir danışanımız, 1 yıllık sürenin dolması ve birer kez uyarı almış olmaları gerekçe gösterilerek sığınaktan çıkarıldıklarını aktardı. Kadın danışma merkezimizden hukuki destek alarak bu karara itiraz etmesinin sonucunda yalnızca 1 haftalık ek süre tanınmış ve bu süreyi ev arayarak geçireceklerini aktarmıştı. Başka bir kadın ise, sığınak çalışanlarının tekrar eden “süren doluyor, artık bir şey bulup çıkmam lazım” sözleriyle kaygı bozukluğunun giderek yoğunlaşması üzerine psikiyatri polikliniğinde 20 gün yatarak tedavi gördüğünü paylaştı. Sığınaklarda sağlanan desteğin, bağımsız hayata geçişi kolaylaştırmak için iş ve ev bulma gibi konuları da içermesi gerekirken, kadınların bu süreçleri tek başına yönetmek zorunda kalması, sığınaktan güçlenerek ayrılmalarını zorlaştırıyor.

Sığınaklardaki yaş kısıtlaması da kadınların şiddetten uzaklaşmalarının önünde ciddi bir engel. Yönetmeliğe göre şiddete maruz kalan 60 yaşından büyük kadınlar sığınaklara değil, uygun sosyal hizmet kuruluşlarına yönlendiriliyor. Eşi tarafından şiddete maruz bırakılan 60 yaşındaki bir danışanımızın başvurusu da bu nedenle reddedilmişti. ŞÖNİM ile iletişime geçtiğimizde, kadının sığınak için ancak polise başvurabileceği, uzaklaştırma talep ederse kendilerine bilgi verileceği söylendi. Danışanın talebinin uzaklaştırma değil, hızlıca evden ayrılmak olduğunu hatırlattığımızda, sığınak kabulünün mümkün olmadığı, ancak polise başvurursa acil dosya olarak Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Müdürlüğü'ne bilgi gideceği ve polis kadını oraya yönlendireceği söylendi. Süreci takip sorumluluğunu hatırlattığımızda ise “kadın sokakta kalmaz, huzurevine alınır” yanıtı verildi. Yaş kriteri ve başvuruda yeterli bilgi verilmemesi, kadınların defalarca kurumlar arasında dolaşmasına ve şiddetten uzaklaşma süreçlerinin uzamasına yol açıyor.

İncelediğimiz **203 dosyanın 8'inde kadınların koruyucu tedbir kararı olarak geçici maddi yardım talebinde de bulunduğunu**, bu taleplerin **7'sinin kabul edilirken, 1'inin reddedildiğini** gördük. Geçici maddi yardım, kadınların şiddet ortamından uzaklaşırken karşılaştıkları ekonomik engellerin aşılmasında kritik bir araç olmasına rağmen, hem miktar hem de süreklilik açısından yetersizdir. Çoğunlukla tek seferlik verilen bu yardım, barınma, ulaşım veya çocuk bakımı gibi temel ihtiyaçları karşılamaya yetmiyor. Ayrıca genel anlamda aynı ve nakdi yardım başvurularında istenen gelir belgesi, ikametgah ya da muhtarlık yazısı gibi belgeler, özellikle ekonomik şiddete maruz bırakılan kadınlar açısından ciddi erişim engelleri yaratıyor. Oysa bu desteklerin ekonomik bağımsızlık kurmak isteyen kadınlar için uzun vadeli ve düzenli biçimde tasarlanması, hak temelli bir sosyal hizmet anlayışının gereğidir.

Adli destek hizmetlerinde de parçalı ve işlevsiz bir yapı söz konusu. Kadınların adli yardım sistemine yönlendirilmesinde düzensizlikler yaşanıyor, avukat temini çoğu zaman gecikiyor, ya da hiç gerçekleşmiyor. Hukuki destek çoğu zaman dava açmaya ilişkin teknik yönlendirmelerle sınırlı kalıyor, kadının süreç boyunca karşılaştığı risklere

dair bütüncül bir destek sunulmuyor. Özellikle okuryazarlığı olmayan, Türkçe bilmeyen, engelli ya da göçmen statüsündeki kadınlar için adalete erişim neredeyse olanaksız hâle gelebiliyor.

Tüm bu desteklerin yalnızca acil başvurularla sınırlı tutulması, kadınların ihtiyaçlarına yanıt vermeyen bir hizmet yapısını beraberinde getiriyor. Şiddete maruz bırakılan kadınların hem kriz anında hem de sonrasında ihtiyaç duyduğu destekler; çok boyutlu, entegre ve süreklilik taşıyan bir biçimde kurgulanmalıdır. Bu çerçevede, sığınak, nakdi yardım ve adli destek hizmetleri; feminist sosyal politika ilkeleri doğrultusunda, kadınların güçlenmesini önceleyen, ayrımcılık üretmeyen ve hak temelli bir kamu hizmeti anlayışıyla yeniden yapılandırılmalıdır.

6

Sonuç ve
Öneriler

Sonuç ve Öneriler

İzleme çalışmamız kapsamında incelediğimiz yargı kararları, raporlar ve istatistikler, alanda çalışan sivil toplum örgütlerinin gözlemleri ve kadın danışma merkezimize başvuran kadınların paylaştıkları, kadına yönelik şiddetle mücadelede en kritik araçlarımızdan biri olan **6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için hâlâ yapılması gereken çok şey olduğunu** ortaya koyuyor.

Bunun için kurumların kapasitesinin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle güçlendirilmesi ve karar süreçlerine bilgi ve deneyim sahibi kadın örgütlerinin **etkin katılımının** güvence altına alınması şart. Ayrıca Kanun'un LGBTİ+'ları, göçmenleri ve engelli bireyleri kapsayacak şekilde yeniden yorumlanması hak temelli bir yaklaşımın ön koşulu.

Öne çıkan önerilerimiz:

- Toplumsal cinsiyet temelli, şeffaf ve erişilebilir veriler düzenli olarak kamuya paylaşılmalıdır.
- ŞÖNİM'ler yaygınlaştırılmalı, nitelikli personel istihdamı artırılmalı ve veri sistemleri kamuya açık hale getirilmelidir.
- Kararların cinsiyet temelli önyargılardan arındırılmasını sağlamak amacıyla, aile mahkemesi hâkimleri ve tüm ilgili kamu görevlileri için düzenli, zorunlu ve nitelikli toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadele konularında hizmet için eğitimler verilmelidir.
- Kadınlara yönelik destek hizmetleri dijital kanallar üzerinden de erişilebilir hale getirilmelidir.
- 6284 sayılı Kanun'un uygulama yönetmelikleri netleştirilerek kolluğun müdahale yükümlülükleri açık şekilde belirtilmelidir.
- Uzaklaştırma kararlarının ihlalinde zorlama hapsine dair yasal çerçeve netleştirilmelidir.
- Gizlilik tedbirlerinin etkili şekilde uygulanabilmesi için;
 - Kararların kurumlar arası koordinasyonla otomatik olarak tüm sistemlere işlenmesi,
 - Gizlilik kararlarının kapsamının açıkça belirlenmesi,
 - Görevli kamu personeline düzenli hizmet içi eğitim verilmesi,
 - Hasımsız başvuru hakkının mevzuata açık şekilde eklenmesi,
 - Çocuklar için gizlilik kararlarının otomatik olarak işlenmesini sağlayacak sistemsel altyapı geliştirilmesi gereklidir.
- Adli yardım hizmetlerinde şiddetle mücadele alanında deneyimli ya da bu alana özgü eğitim almış avukatlara öncelik verilmelidir.
- 6284 sayılı Kanun başvurularında barolar, yoksulluk şartı aramaksızın koşulsuz olarak avukat atamalıdır.
- Baroların adli yardım uygulamaları arasındaki farklılıklar giderilmeli, uygulamaya bir standart getirilmelidir.
- Kadın danışma merkezleri, baroların kadın hakları merkezleri ve sivil toplum örgütleri sadece hukuki değil, ikincil travmayı en aza indirmeyi hedefleyen desteklerle bütüncül bir yaklaşım geliştirmelidir.

- Çocuklar için her ilçe düzeyinde erişilebilir Adli Görüşme Odaları ve Çocuk İzlem Merkezleri kurularak, zorunlu durumlarda otomatik olarak devreye girmeli; mahkemeler ve ilgili kamu kurumları, bu birimlerin kullanımı konusunda bağlayıcı yönergelerle yükümlü kılınmalıdır.
- Medeni Kanun'da "kusur" kavramı açık, objektif ve toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle yeniden tanımlanmalı; kadınların çalışma hayatına katılması, çocuk sahibi olmama tercihi ya da ev içi emeği üstlenmemesi gibi bireysel hak alanındaki kararlarının "kusur" sayılmayacağı açıkça hükme bağlanmalıdır.
- Başvuru anında 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tüm haklar ve başvuru yollarının yazılı ve sözlü aktarılması yasal zorunluluk hâline getirilmeli; risk değerlendirmesi yapılarak aynı gün geçici koruma ve tedbir kararları verebilecek "hızlı müdahale birimleri" oluşturulmalıdır.
- Kadın örgütlerinin bağımsız izleme kurulları aracılığıyla karar süreçlerine katılımı güvence altına alınmalıdır.
- Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme ve veri sistemleri kurulmalı; izleme çalışmaları bağımsız şekilde yapılmalıdır.
- Kadın örgütleri, yasa uygulayıcı kurumların eğitim süreçlerinde doğrudan söz sahibi olmalıdır.
- Göçmen ve LGBTİ+ bireylerin 6284 sayılı Kanun kapsamındaki haklarına erişimini engelleyen fiili uygulamalar kaldırılmalı, nitelikli prosedürler oluşturulmalıdır.
- Göçmen kadınlar için yasal haklara ve destek mekanizmalarına dair yaygın ve anadilde bilgilendirme çalışması yapılmalı; ihtiyaç halinde her dilde nitelikli ve hızlı çevirmen desteği sağlanmalıdır.

Kadına yönelik şiddetle mücadelenin gücü, kanun metinlerinde değil, bu kanunların ayırım yapılmaksızın yaşamın her alanında etkin biçimde uygulanmasını sağlayacak toplumsal dönüşümde yatıyor. Bu dönüşüm, şiddetten kurtulmak için yılmadan mücadele eden ve dayanışmadan güç alan kadınların mücadelesinde somutlaşıyor.

Bu raporla, şiddete maruz bırakılan kadınların deneyimlerini görünür kılmayı, 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için atılması gereken adımları hatırlatmayı ve netleştirmeyi amaçladık. Kadına yönelik erkek şiddetine karşı feminist dayanışmayı güçlendirmesi dileğiyle.

6284'Ü
UYGULA

ERKEK
ŞİDDETİNE

ERKEK
ŞİDDETİNE
KARŞI

7

Ekler

Ek-1

6284 sayılı Kanun İzleme Soru Formu

1. 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı nereden talep edilmiş?

- ☐ Aile mahkemesi
- ☐ Kolluk-Polis
- ☐ Kolluk-Jandarma
- ☐ Savcılık
- ☐ Mülki Amir/ Kaymakamlık
- ☐ Mülki Amir/ Valilik
- ☐ Diğer

2. Hangi mahkemeden alınmış?

3. Hangi tarihte karar verilmiş?

4. Neler talep edilmiş? Karar Nedir?

Hakim Tarafından Verilen	Mülki Amir Tarafından Verilen
☐ Korunan karşı yapılan şiddet tehdidi, hakaret aşağılama içeren söz ve davranışları engellemek ☐ Kabul ☐ Red	☐ Korunan kişilere ve beraberindeki çocuklarına başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması ☐ Kabul ☐ Red
☐ Tedbir istenilen kişinin müşterek konuttan veya bulunan yerden uzaklaştırma ☐ Kabul ☐ Red	☐ Korunan kişiye geçici maddi yardım yapılması ☐ Kabul ☐ Red
☐ Korunan kişilerin bulundukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması ☐ Kabul ☐ Red	☐ Korunan kişiye psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi ☐ Kabul ☐ Red
☐ Çocuklar ile kişisel ilişki var ise, kişisel ilişkinin refakatçi ile yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması ☐ Kabul ☐ Red	☐ Korunan kişinin geçici koruma altına alınması ☐ Kabul ☐ Red

☐ Korunan kişinin yakınlarına varsa çocuklarına kişisel ilişki kurulması saklı kalarak) yaklaşmasının engellenmesi ☐ Kabul ☐ Red	☐ Korunan kişinin çocukları var ise geçici kreş imkânının sağlanması ☐ Kabul ☐ Red
☐ Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tedbir istenilen kişinin kanunen izinli silahlarını kolluğa teslim etmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tedbir istenilenin silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ile zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişilerin bulundukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların bulundukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması. ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tedbir istenilen kişinin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tedbir istenilen kişinin bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavisinin sağlanması ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişinin işyerinin değiştirilmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişinin evli olması hâlinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi ☐ Kabul ☐ Red	

☐ TMK'daki şartların varlığı hâlinde ve korunan kişinin tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre korunan kişinin kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Tedbir istenilen kişinin teknik yöntemler ile takip edilmesi (elektronik kelepçe) ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişinin gizliliğinin sağlanması ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişi lehine geçici nafakanın tedbir istenilen kişiden alınması ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Müşterek evin korunan kişiye tahsis edilmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Korunan kişinin konutundaki faturaların tedbir istenilen kişi tarafından ödenmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Kişisel eşyaların kolluk ile teslim edilmesi ☐ Kabul ☐ Red	
☐ Öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık sağlayarak tutum ve davranış değiştirmeyi hedefleyen eğitim ve rehabilitasyon programlarına katılmasına ☐ Kabul ☐ Red	

5. Kabul edilen talepler;

- ☐ Süreli ise ne kadar süreli verilmiş?
- ☐ Maddi ise ne kadar verilmiş?

6. Şiddet uygulayan erkek, kabul kararına itiraz etmiş mi?

- ☐ Evet ☐ Hayır

7. Evet ise;

- ☐ İtirazı kabul edilmiş
- ☐ İtirazı kabul edilmemiş
- ☐ Diğer

8. Reddedilmişse nedeni nedir?

9. Reddedilmişse;

- ☐ İtiraz edilmiş ☐ İtiraz edilmemiş

10. İtiraz edilmişse;

- ☐ Görevlendirilen diğer mahkeme talepleri kabul etmiş
- ☐ İtiraz reddedilmiş

11. Dosyanın Takibi

- ☐ Şahsi Avukatı
- ☐ Gelincik Merkez
- ☐ Baro Adli Yardım
- ☐ Kendisi (Avukatı yok)
- ☐ CMK
- ☐ Diğer

12. Başka davası var mı?

- ☐ Boşanma
- ☐ Mal paylaşımı
- ☐ Velayet
- ☐ Nafaka
- ☐ Ceza
- ☐ Diğer

13. 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı talebine konu olan olaya dair savcılık şikâyeti veya herhangi bir soruşturması var mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

14. 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı talebiyle bağlantılı olaya dair delil sunmuş mu?

- ☐ Evet ☐ Hayır

15. Tedbir kararı süresi bitmiş ise uzatılması talep edilmiş mi?

- ☐ Evet ☐ Hayır

16. Evet ise;

- a. Kaç kez uzatma talep etmiş?
- b. Ne kadar süreyle uzatılmış?

17. Müşterek çocuk var mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

18. Var ise onlar için de istenilmiş mi?

- ☐ Evet ☐ Hayır

19. Karara dayandırılan şiddet türleri neler? (birden fazla işaretlenebilir)

- a. ☐ Fiziksel
- b. ☐ Ekonomik
- c. ☐ Psikolojik
- d. ☐ Cinsel
- e. ☐ Dijital
- f. ☐ Israrlı Takip

20. Şiddeti uygulama şekli? (birden fazla işaretlenebilir)

- a. ☐ Darp yumruk tokat tekme
- b. ☐ Kesici alet
- c. ☐ Ateşli silah
- d. ☐ Sözlü hakaret aşağılama korkutma tehdit
- e. ☐ Taciz tecavüz cinsel saldırı
- f. ☐ Ekonomik şiddet paraya el koyma eşyalara el koyma
- g. ☐ Israrlı takip

21. Şiddet uygulayan kim?

- ☐ Eş
- ☐ Eski eş
- ☐ Partner
- ☐ Eski partner
- ☐ Kendi Ailesi
- ☐ Eşin / eski eşin ailesi
- ☐ Partnerin / Eski partnerin ailesi
- ☐ İş arkadaşı
- ☐ Diğer

22. Koruma kararı ihlali var mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

23. İhlal bildirilmiş mi?

- ☐ Evet ☐ Hayır

24. Bildirilmiş ise ihlal sonrası yaptırım uygulanmış mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

25. Evet ise;

- ☐ Zorlama (Tazyik) hapsi ☐ Para cezası

26. İhlale dair şikayet yapmış mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

27. İhlale dair ceza soruşturması başlatılmış mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

Ek-2

6284 Sayılı Kanun ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: İzleme Mekanizmalarının Kurulması Gösterge Seti

- Uzaklaştırma kararları için yapılan başvuru sayısı
- Kabul edilen uzaklaştırma kararı sayısı
- Reddedilen uzaklaştırma kararı sayısı
- Kadınlara yakınlık derecesine göre uzaklaştırma kararı verilen faillerin sayısı (eş/birlikte olunan kişi, eski eş/birlikte olunan kişi, baba, ağabey vs)
- Uzaklaştırma kararlarına itiraz sayısı
- İtirazların reddi sayısı
- Delil sunulmadığı takdirde verilen uzaklaştırma kararı sayısı
- Var olan uzaklaştırma kararlarının uzatılma talebi sayısı
- Uzaklaştırma kararının uzatılma sayısı
- Tekrar eden uzaklaştırma kararı sayıları
- İhlal edilen uzaklaştırma kararı sayısı
- Uzaklaştırma kararlarının ihlali için verilen zorlama hapsi kararı sayısı
- Uzaklaştırma kararlarının ihlali için verilen para cezası sayısı
- Uzaklaştırma kararlarının ihlal bildirimi sonrası açılan ceza davası sayısı
- Yakın koruma başvuru sayısı
- Yakın koruma kabul sayısı
- Elektronik kelepçe talep sayısı
- Elektronik kelepçe kabul sayısı
- Gizlilik kararı başvuru sayısı
- Gizlilik kararı kabul sayısı
- Gizlilik kararlarında sorun yaşayan kadın sayısı
- Çocukların okulu nedeniyle gizlilik kararında sorun yaşayan kadın sayısı
- Kadının SGK iş kaydı nedeniyle gizlilik kararında sorun yaşayan kadın sayısı
- MHRS kaydı nedeniyle gizlilik kararında sorun yaşayan kadın sayısı
- Gizlilik kararı nedeniyle sosyal yardım başvurularında sorun yaşayan kadın sayısı
- Gizlilik kararını kaldırmak için başvuran kadın sayısı
- Kimlik değiştirme başvuru sayısı
- Kimlik değiştirme kabul sayısı
- Kimlik değiştirme kararında sorun yaşayan kadın sayısı
- Kimlik değiştirme kararını kaldırmak için başvuru sayısı
- Çocuk için uzaklaştırma kararı talep sayısı
- Çocuk için uzaklaştırma kararı kabul sayısı
- Çocuklar için kreş desteği başvuru sayısı
- Çocuklar için kreş desteği sağlanma sayısı
- Çocuk için kişisel ilişkinin geçici ve tamamen kaldırılma talep sayısı

- Çocuk için kişisel ilişkinin geçici ve tamamen kaldırılma talebi kabul sayısı
- Yönetmeliğe göre olması gereken sığınak sayısı
- Var olan sığınak sayısı
- Sığınağa yerleşme talep sayısı
- Sığınağa yerleşim kabul sayısı
- Sığınak sonrası aynı destek için ABB'ye yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası nakdi destek için ABB'ye yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası aynı destek için ASHB'ye yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası nakdi destek için ASHB'ye yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası aynı destek için kaymakamlığa yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası nakdi destek için kaymakamlığa yapılan başvuru sayısı
- Sığınak sonrası ABB tarafından verilen aynı destek sayısı
- Sığınak sonrası ABB tarafından verilen nakdi destek sayısı
- Sığınak sonrası ASHB tarafından verilen aynı destek sayısı
- Sığınak sonrası ASHB tarafından verilen nakdi destek sayısı
- Sığınak sonrası Kaymakamlık tarafından verilen aynı destek sayısı
- Sığınak sonrası Kaymakamlık tarafından verilen nakdi destek sayısı
- ŞÖNİM'den psiko-sosyal destek alan kadın sayısı
- ŞÖNİM'den hukuki destek alan kadın sayısı
- ŞÖNİM tarafından psiko-sosyal destek sağlanan çocuk sayısı
- Sığınaklarda kalırken hukuki destek alan kadın sayısı
- Sığınaklarda kalırken psiko-sosyal desteklerden yararlanan kadın sayısı
- Sığınaklarda kalırken psiko-sosyal destek sağlanan çocuk sayısı
- Sığınaklarda kalırken tedavi gören ya da sağlık hizmetinden yararlanan kadın sayısı
- Sığınaklarda kalırken meslek ve beceri edindirme kurslarına katılan kadın sayısı
- Sığınakta kalırken ücretli bir işte çalışmaya başlayan kadın sayısı
- Sığınakta kalırken KSGM tarafından işe yerleştirilen kadın sayısı
- 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan ve sığınak başvurusu yapan kadın sayısı
- 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan ve sığınak başvurusu kabul edilen kadın sayısı
- 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için mesken talebi sayısı
- 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için mesken talebi kabulü
- 12 yaşından büyük erkek çocuğu başka bir kuruma yerleştirilen kadınların sayısı
- ŞÖNİM 7/24 telefonla erişilebilir mi?
- Mesai saatleri dışında meslek elemanları nöbet sistemiyle çalışarak kadınlara destek sağlıyor mu?
- İşyeri değişikliği başvuru sayısı
- İşyeri değişikliği karar sayısı
- Aile konutu şerhi başvuru sayısı
- Aile konutu şerhi kabul sayısı
- Konut tahsisi başvuru sayısı

- Konut tahsisi kabul sayıları
- Tedbir istenilen kişinin var ise silahlarını kolluğa teslim etmesi başvuru sayısı
- Tedbir istenilen kişinin var ise silahlarını kolluğa teslim etmesi kabul sayısı
- Tedbir istenilen kişinin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığının olması hâlinde veya psikolojik rahatsızlığının olması halinde sağlık tedbirine başvuru sayısı
- Tedbir istenilen kişinin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığının olması hâlinde veya psikolojik rahatsızlığının olması halinde sağlık tedbirine kabulü sayısı
- Sığınakta eğitim-öğretimi desteklemeye ilişkin çalışma yürütülüyor mu?
- Sığınakta toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine yönelik farkındalık geliştirmek ve kadına yönelik şiddetle mücadeleyle yönelik eğitim faaliyetlerinin düzenleniyor mu?
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politikasının bütünlüklü mü?
- Koordinasyon ve işbirliklerin kadının güçlenmesine odaklanıyor mu?
- Sığınaklar çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak fiziksel koşullara ve güvenlik önlemlerine sahip mi?
 - Çocuklar için ayrı bir görüşme odası var mı?
 - Ayrı bir oyun odası var mı?
- Alo 183 hattı 7/24 erişilebilir mi?
- Alo 183 hattı Arapça destek veriyor mu?
- Alo 183 hattı Kürtçe destek veriyor mu?
- Alo 183 hattı Farsça destek veriyor mu?

Ek-3 Bilgi Edinme Başvuruları

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadayanismanavakfi.org.tr

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

22.05.2025

Sayı : 4.2.1.12

Konu : 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar : Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz:

Soru 1) 1 Ocak 2024 itibariyle;

- Bakanlığınıza bağlı, Türkiye genelinde kaç tane Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi bulunmaktadır?
- Mevcut ŞÖNİM'ler hangi illerde bulunmaktadır?
- ŞÖNİM'lere Kaç kadın ve çocuk başvurmuştur?
- Kadına yönelik şiddet sebebiyle kaç kadın başvurmuştur?
- Başvuran kadınların yaş dağılımı nedir?

- f) Başvuran kadın ve çocukların maruz kaldığı şiddet türleri ve sayısal dağılımı nedir?
(kaçı psikolojik, fiziksel, ekonomik, cinsel, dijital, flört vs.)
- g) Başvuran kadınların kaç tanesi çocuklarının velayeti ve görüş hakkının ihlali sebebiyle başvurmuştur?
- h) Gelen başvurularda şiddet uygulayanların sayısal dağılımı nedir? (kaçı kocası, sevgilisi, eski kocası, ebeveyni, akrabası, yabancı vb.)
- i) Başvuran kadınlardan engelli bireylerin sayısı nedir?
- j) ŞÖNİM'den psiko-sosyal destek alan kadın sayısı nedir?
- k) ŞÖNİM'den hukuki destek alan kadın sayısı nedir?
- l) ŞÖNİM tarafından psiko-sosyal destek sağlanan çocuk sayısı nedir?
- m) Kadına yönelik şiddetle mücadele politikası bütünlüklü mü?
- n) Koordinasyon ve işbirlikleri kadınların güçlenmesine odaklanıyor mu?
- o) Gizlilik kararları nedeniyle sorun yaşıyıp sorunun giderilmesi için başvuruda bulunan kadın sayısı nedir?
- p) ŞÖNİM 7/24 telefonla erişilebilir mi? Bu tarih aralığında telefonla alınan başvuru sayısı nedir?
- q) Mesai saatleri dışında meslek elemanları nöbet sistemiyle çalışarak kadınlara destek sağlıyor mu?
- r) Yönetmelik kapsamında sığınağa kabulü yapılamayan 60 yaş üstü kaç kadın başvuru yapmıştır?
- s) 60 yaş üstü kadınlar hangi kurumlara yerleştirilmiştir?

Soru 2) 1 Ocak 2024 itibariyle,

- a) Bakanlığınıza bağlı, belediyelere bağlı ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı olmak üzere kaç kadın sığınağı vardır?
- b) Yönetmeliğe bağlı olarak Bakanlığınıza, belediyelere ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı olması gereken sığınak sayısı kaçtır?
- c) Bu sığınakların kaçı ilk adım merkezi/istasyon sığınaktır?
- d) Bu sığınaklar içinde ihtisaslaşmış (göçmen / belgesiz kadınlar, engelli kadınlar, insan ticareti mağduru kadınlar veya yaşlı kadınlar vb için) sığınak var mıdır? Varsa ihtisaslaşma alanı nedir?

- e) Bu sığınakların toplam yatak kapasitesi ne kadardır?
- f) Sığınaklar çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak fiziksel koşullara ve güvenlik önlemlerine sahip mi?
- g) Sığınaklarda çocuklar için ayrı bir görüşme odası var mı? Varsa kaç tanesinde?
- h) Sığınaklarda çocuklar için ayrı bir oyun odası var mı? Varsa kaç tanesinde?
- i) Sığınak başvurusu yapan kadınların en çok dile getirdiği üç şiddet biçimi nedir?
- j) Mevcut sığınaklarda çalışan görevli sayısı nedir? Bu görevlilerin icra ettikleri meslekler nedir?
- k) Sığınaklarda çalışanların kaçısı sosyal hizmet uzmanı, kaçısı psikolog, kaçısı avukat, kaçısı pedagog, kaçısı çocuk psikoloğudur?
- l) Görev alan personeller mesleki donanımlarının yanı sıra kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ve şiddete maruz kalan kadın ve çocuklara destek sunmaya ilişkin ne tür eğitimler almışlardır?
- m) Sığınakta eğitim-öğretimi desteklemeye ilişkin çalışma yürütülüyor mu?
- n) Bakanlığınıza bağlı bulunan sığınakların kuralları nelerdir? Bu kurallar ilk adım merkezi/istasyon sığınaklarda da geçerli midir?

Soru 3) 01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında aşağıdaki sorulara ilişkin sayılar nedir?

- a) Sığınağa yerleşmeyi talep eden kadın sayısı,
- b) Sığınağa yerleştirilen kadın sayısı,
- c) Sığınağa yerleştirilen çocuk sayısı,
- d) Sığınak sonrası ayni/nakdi destek için yapılan başvuru sayısı (ASHB, Kaymakamlık)
- e) Sığınak sonrası ayni/nakdi destek verilme sayısı
- f) Sığınaklarda kalırken hukuki destek verilen kadın sayısı
- g) Sığınaklarda kalırken psiko-sosyal desteklerden yararlanan kadın sayısı
- h) Sığınaklarda kalırken psiko-sosyal destek sağlanan çocuk sayısı
- i) Sığınaklarda kalırken tedavi gören ya da sağlık hizmetinden yararlanan kadın sayısı
- j) Sığınaklarda kalırken meslek edindirme kurslarına katılan kadın sayısı
- k) Sığınakta kalırken iş gücüne katılan kadın sayısı
- l) Sığınakta kalırken işe yerleştirilen kadın sayısı

- m) 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için sığınak başvuru sayısı
- n) 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için sığınak kabul sayısı
- o) 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için mesken talebi sayısı
- p) 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için mesken talebi kabulünün sayısı
- q) Sığınakta kalan 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınların çocuklarının başka bir kuruma yerleştirilme sayısı
- r) Sığınak başvurusu yapan ya da sığınakta kalmak isteyen kadınların sığınaklara kabul edilmediği ya da sığınak dışı alternatiflerin sunulduğu durumların gerekçesi nedir?

Soru 4) Kurumunuz toplam bütçesi içerisinde sığınağa ve kadın danışma merkezlerine ayrılan bütçe ne kadardır?

Soru 5) Sığınağa ayrılan bütçenin bütçe kalemleri nelerdir?

Soru 6) 01.01.2024-15.05.2025 tarih aralığında,

- a) Alo 183 hattı 7/24 erişilebilir mi? Bu tarihlerde 183 hattına gelen arama sayısı nedir?
- b) Alo 183 hattı Arapça destek veriyor mu? Bu tarihlerde Arapça yapılan görüşme sayısı nedir?
- c) Alo 183 hattı Kürtçe destek veriyor mu? Bu tarihlerde Kürtçe yapılan görüşme sayısı nedir?
- d) Alo 183 hattı Farsça destek veriyor mu? Bu tarihlerde Farsça yapılan görüşme sayısı nedir?

Bu hususlarda Bakanlığınızdan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca bilgi talep etmekteyiz.

Saygılarımızla,

Kadın Dayanışma Vakfı

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI**

01.01.2024-15.05.2025 tarih aralığında,

a) Alo 183 hattı 7/24 erişilebilir mi? Bu tarihlerde 183 hattına gelen arama sayısı nedir?

Alo 183 Hattı 7/24 esasına göre hizmet vermektedir. Belirtilen tarih aralığındaki gelen arama verileri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Aylar	Gelen Çağrı	SMS	İşaret Dili	E-devlet	Whatsapp	Sosyal Medya	Toplam
2024	716.069	4.749	503	15.314	8.081	450	745.166
2025 (01.01.2025-15.05.2025)	275.762	1.376	290	4.760	3.519	183	285.890

b) Alo 183 hattı Arapça destek veriyor mu? Bu tarihlerde Arapça yapılan görüşme sayısı nedir?

Alo 183 Hattı üzerinden Arapça dili hizmeti verilmektedir. Belirtilen tarih aralığında Arapça dili hizmeti sağlanan **"1.375"** adet talep bulunmaktadır.

c) Alo 183 hattı Kürtçe destek veriyor mu? Bu tarihlerde Kürtçe yapılan görüşme sayısı nedir?

Alo 183 Hattı üzerinden Kürtçe dili hizmeti verilmektedir. Belirtilen tarih aralığında Kürtçe dili hizmeti sağlanan **"68"** adet talep bulunmaktadır.

d) Alo 183 hattı Farsça destek veriyor mu? Bu tarihlerde Farsça yapılan görüşme sayısı nedir?

ALO 183 üzerinden Farsça dili hizmeti **Nisan 2023 - Nisan 2024** tarih aralığında; Birleşmiş Milletler koordinasyonunda Adecco isimli firma üzerinden işe alımı yapılan personeller vasıtası ile verilmiştir. Belirtilen tarih aralığında Farsça dili hizmeti sağlanan **"9"** adet talep bulunmaktadır.

Alo 183 Hattı üzerinden Farsça dili hizmeti verilmemektedir.

T. C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

İlgi: 2501950482 Sayılı Bilgi Edinme Başvurusuna İlişkin Hazırlanan Cevap Metni

Soru 1) Kurumunuz toplam bütçesi içerisinde sığınağa ve kadın danışma merkezlerine ayrılan bütçe ne kadardır?

Cevap 1)

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI 2025 YILI BÜTÇESİ

BİRİMİ	2025 YILI TOPLAM BÜTÇE
Kadın Konukevi	3.104.200.000 TL
Şönim	1.543.489.000 TL
Merkez	237.879.000 TL
TOPLAM	4.885.568.000 TL

Soru 2) Sığınağa ayrılan bütçenin bütçe kalemleri nelerdir?

Cevap 2) Kadın Konukevleri bütçesine ayrılan ödenekler Bakanlığımıza bağlı Kadın Konukevlerinde koruma ve bakım altında bulunan kadın ve beraberinde gelen çocukların her türlü ihtiyacı için kullanılmaktadır.

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir.

- 2012 yılında **6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun** ile devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve **Türk Ceza Kanunu**’nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı** yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır.
- IV. Ulusal Eylem Planı’nın uygulama süresinin sona erecek olması nedeniyle, 2026-2030 dönemini kapsayacak **V. Ulusal Eylem Planı** hazırlık çalışmalarına Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda başlanmıştır. Yeni eylem planı, geçmiş dönem uygulama deneyimlerinden elde edilen kazanımlar doğrultusunda; bilimsel temele dayalı, yenilikçi, katılımcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla hazırlanmaktadır.
- Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle **Yıllık Faaliyet Planları** hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla **İl Eylem Planları** yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmaları hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu** bu alandaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları** ile il düzeyinde

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan **Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)**; şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda **81 ilimizde 84 ŞÖNİM** hizmet vermektedir. Her ilimizde en az 1 ŞÖNİM bulunmakta olup İstanbul, İzmir ve Mersin illerimizde 2 ŞÖNİM hizmet vermektedir. ŞÖNİM'ler tarafından 2024 yılı içerisinde 270.647 kadın, 28.023 beraberindeki çocuk ve 10.092 erkek ve 2025 yılının ilk 6 ayında 124.524 kadın, 13.929 beraberindeki çocuk ve 4.087 erkek olmak üzere toplamda 451.302 kişiye hizmet sunulmuştur.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri **kadın konukevleri** 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı **112 kadın konukevi** bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla **Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM)** bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda **420 SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası** ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız kadın hizmet birimlerince nitelikli hizmet sunumu gerçekleştirmek üzere **Hizmet Standartları Rehberi**, beraberinde iç ve dış değerlendirmeyi kapsayan **Öz Değerlendirme Rehberi** hazırlanmıştır. İlgili rehberlerde; gizlilik, güvenlik ve güçlenme ilkeleri temelinde fiziksel, yönetsel ve mesleki standartlar ve standartların yerine getirilmesi için gerekli olan koşulları belirleyen değerlendirme ölçütleri belirlenmiş olup öz değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.
- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde **Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması** yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan **ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı** şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal,

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca çevrimiçi mesajlaşma (Whatsapp ve BİP) platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.

- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak **Kadın Destek Uygulaması (KADES)** Mart 2018'de hayata geçirilmiştir. KADES mobil uygulamasında yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan **veri entegrasyon çalışmaları** ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemi'ne düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla **araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri** devam etmektedir. Bu kapsamda, "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024", "Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi", "Türkiye'de Depremlerden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi" ve "İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" başlıklı projeler devam etmektedir.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik **birincil önleme faaliyetleri** ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik **eğitim ve seminerler** gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar **yaklaşık 4,5 milyon** kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarında biri olarak RTÜK ile iş birliğinde "**Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler**" rehberi yayımlanmıştır.

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları ile detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta olup tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

**Kadın Dayanışma Vakfı Tarafından Genel Müdürlüğümüze İletilen 2501950482 Sayılı
Bilgi Edinme Başvurusuna İlişkin Hazırlanan Cevap Metni**

Bakanlığımıza bağlı, belediyelere bağlı ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı olmak üzere kaç kadın sığınağı vardır? Bu sığınakların toplam yatak kapasitesi ne kadardır? Yönetmeliğe bağlı olarak Bakanlığımıza, belediyelere ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı olması gereken sığınak sayısı kaçtır? Bu sığınaklar içinde ihtisaslaşmış (göçmen/belgesiz kadınlar, engelli kadınlar, insan ticareti mağduru kadınlar veya yaşlı kadınlar vb için) sığınak var mıdır? Varsa ihtisaslaşma alanı nedir? Sığınaklar çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak fiziksel koşullara ve güvenlik önlemlerine sahip mi? Sığınaklarda çocuklar için ayrı bir görüşme odası var mı? Varsa kaç tanesinde? Sığınaklarda çocuklar için ayrı bir oyun odası var mı? Varsa kaç tanesinde? Mevcut sığınaklarda çalışan görevli sayısı nedir? Bu görevlilerin icra ettikleri meslekler nedir? Sığınaklarda çalışanların kaç sosyal hizmet uzmanı, kaç psikolog, kaç avukat, kaç pedagog, kaç çocuk psikoloğudur? Görev alan personeller mesleki donanımlarının yanı sıra kadına yönelik şiddetle mücadele ve şiddete maruz kalan kadın ve çocuklara destek sunmaya ilişkin ne tür eğitimler almışlardır? Sığınakta eğitim-öğretimi desteklemeye ilişkin çalışma yürütülüyor mu? Bakanlığımıza bağlı bulunan sığınakların kuralları nelerdir? Bu kurallar ilk adım merkezi/istasyon sığınaklarda da geçerli midir? 01.01.2024-30.05.2025 tarihleri arasında; Sığınağa yerleşmeyi talep eden kadın sayısı, Sığınağa yerleştirilen kadın ve çocuk sayısı, Sığınakta kalırken hukuki destek verilen kadın sayısı, Sığınaklarda kalırken psiko-sosyal desteklerden yararlanan kadın sayısı, Sığınaklardan kalırken tedavi gören ya da sağlık hizmetinden faydalanan çocuk sayısı, Sığınaklarda kalırken meslek edindirme kurslarına katılan kadın sayısı, Sığınakta kalırken iş gücüne katılan kadın sayısı, Sığınakta kalırken işe yerleştirilen kadın sayısı, 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için sığınak başvuru sayısı, 12 yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar için sığınak kabul sayısı, Sığınak başvurusu yapan ya da sığınakta kalmak isteyen kadınların sığınaklara kabul edilmediği ya da sığınak dışı alternatiflerin sunulduğu durumların gerekçesi nedir?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Temmuz 2025 itibarıyla Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.819 kapasite ile hizmet vermektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediyelerin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14/(a) maddesinde “...Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kadın konukevi açma yükümlülüğü konusundaki çalışmalar İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olup, konukevi açma ve işletme yükümlülüğünü yerine getirme konusunda yerel yönetimlere rehberlik edilerek destek verilmektedir.

Koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının düzenlendiği 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile Geçici Koruma Yönetmeliği, İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca sunulan destek hizmetleri bağlamında; göçmen kadınlar, düzensiz göçmen kadınlar ile insan ticareti mağduru kadınlara yönelik sığınakların açılması ve işletilmesinin İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü görev ve yetki alanındadır. Bununla birlikte, 6284 sayılı Kanun kapsamında; şiddet mağduru kadınlar ve beraberlerindeki çocuklar ile statüsü ve uyruğuna bakılmaksızın ülkemizde şiddete maruz kalmış yabancı uyruklu kadınlar ve beraberindeki çocuklar ihtiyaç duyduklarında kadın konukevi hizmetinden faydalanabilmektedir. Ayrıca, Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması, uygulama birliğinin sağlanması ve farklı ihtiyaç/risk gruplarına yönelik yapılanma ihtiyacı sebebiyle ihtisaslaşma çalışmaları yürütülmektedir. 2025 yılı itibarıyla 16 ilde 19 kadın konukevi ihtisas kuruluşu olarak hizmetlerini sürdürmektedir.

Hizmet Standartları Rehberinde yer alan fiziksel, yönetsel ve mesleki standartlar doğrultusunda konukevlerinden hizmet alan kadınlar ve beraberindeki çocuklara yönelik konukevi binasında düzenlemeler yapılmaktadır. Hizmet Standartları Rehberinde, çocuklar için uygun donanımda odalar bulunmasına yönelik kriterler bulunmaktadır.

Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik’in 33. maddesinde ifade edildiği üzere; Konukevinde, hizmet sunumuna yetecek sayı ve nitelikte, tercihen kadın çalışanlar arasından, psikoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik ve sosyal hizmet alanlarında eğitim

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

veren kurumlardan mezun sosyal çalışma görevlileri ile hemşire, çocuk eğitici, memur, aşçı ve bakım elemanı istihdam edilmektedir.

Kadın Konukevi ve ŞÖNİM'lerde görevli personelin mesleki kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim faaliyetleri kapsamında meslek elemanlarına Psikososyal Destek Uygulayıcıları için Temel Eğitim ve İleri Düzey Eğitim Programı, Pozitif Psikoterapi, Çözüm Odaklı Terapi ve EMDR vb. terapi eğitimleri düzenlenmiştir. Söz konusu eğitimlerin yanı sıra mesleki personele çeşitli konularda hizmet içi eğitimler de verilmektedir.

Kadın konukevlerinde kadınların ve beraberindeki çocuklarının şiddetsiz bir ortamda, yaşadıkları travma ile başa çıkabilmeleri, güçlenmeleri ve yeniden sağlıklı ilişkiler sürdürebilmelerine destek olmak üzere mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda; hizmet alan kadınların istihdama katılımının sağlanması amacıyla İŞKUR ile gerçekleştirilen iş birliği kapsamında, kadınlara özgeçmiş hazırlama, mülakat teknikleri, ekonomik hayata katılımları konusunda gereken bilgi ve becerileri kazanmaları, toplumsal ve ekonomik alanda güçlenmeleri, daha nitelikli işlerde yer almaları ve kendilerine yeterli hale gelmelerini desteklemek amacıyla iş kulübü eğitimleri verilmektedir. Bununla birlikte, Kadınların Finansal Okuryazarlık ve Bilişim Teknolojileri Kapsamında Güçlenmesi, Ebeveynlik Becerisini Geliştirme, Sıfır Atık Yönetim Sistemi Kurulumu, Yeşilay ile Bağımlılık Farkındalık, Dijital Şiddet ve Siber Zorbalık, Aile Eğitim Programı (AEP), Meme Kanseri Farkındalık Çalışmaları vb. eğitimler verilmektedir. Eğitim-öğretimini tamamlamak isteyen kadınların Halk Eğitim Merkezleri kanalıyla kayıtları yenilenmekte, okuma-yazma bilmeyen kadınlar için çalışmalar başlatılmakta ve okuma yazma kursları açılmaktadır. Aynı zamanda kadınların kişisel gelişim ve el becerilerini desteklemeye yönelik kurslar da açılmaktadır.

Kadın Konukevlerine başvuru yapan kadınların kabul koşulları ve kurallar Kadın Konukevleri Açılması ve İşletilmesi IIağındaki Yönetmeliğinde belirlenmiş olup bu yönetmelik maddelerine göre işlem tesis edilmektedir.

01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 54.490 kadın beraberindeki 31.477 çocuğıyla birlikte kadın konukevi hizmeti almayı talep etmiştir. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 54.490 kadın beraberindeki 31.477 çocuğıyla birlikte kadın konukevi hizmeti almıştır.

01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 4.601 kadına hukuki destek ve danışmanlık hizmeti sunulmuştur. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihi arasında 14.614 kadın psikolojik destek hizmeti

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

almıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 25.402 kadın tıbbi destek hizmetinden faydalanmıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 5.872 kadın meslek edindirme kurslarına katılmıştır. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında kadın konukevlerinde kalan 740 kadın işe yerleşmiştir. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında 12 yaş üstü çocuğu olan 56 kadın, konukevlerine başvurmuştur. 01.01.2024 ile 30.06.2025 tarihleri arasında 12 yaş üstü çocuğu olan 56 kadın, kadın konukevlerinden hizmet almıştır.

Kadın Konukevlerine başvuru yapan kadınların kabul koşulları Kadın Konukevleri Açılması ve İşletilmesi Hakkındaki Yönetmeliğinde belirlenmiş olup bu yönetmelik maddelerine göre işlem tesis edilmektedir.

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C. ANKARA VALİLİĞİ'NE

22.05.2025

Sayı: 4.2.4.10

Konu: 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 3. Maddesi'ne dair; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar: Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 3. maddesi ile Mülkî amir tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları,

(1) Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak aşağıdaki tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere mülkî amir tarafından karar verilebilir:

a) Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.

b) Diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması.

c) Psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi.

ç) Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.

d) Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

(2) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde birinci fıkranın (a) ve (ç) bentlerinde yer alan tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir. Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde mülkî amirin onayına sunar. Mülkî amir tarafından kırk sekiz saat içinde onaylanmayan tedbirler kendiliğinden kalkar, şeklinde hükme bağlanmıştır.

İş bu yasa kapsamında, Kadın Dayanışma Vakfı olarak, yasa uygulamalarını izleyebilmemiz için, 01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında;

- a) Sığınak talebi için başvuran ve sığınağa yerleştirilen kadın sayısı,
 - b) Sığınak sonrası aynı destek için yapılan başvuru sayısı
 - c) Sığınak sonrası aynı destek sağlanan kadın sayısı
 - d) Sığınak sonrası nakdi destek için yapılan başvuru sayısı
 - e) Sığınak sonrası nakdi destek sağlanan kadın sayısı
 - f) Gizlilik kararı nedeniyle sosyal yardım başvurularında sorun yaşayan kadın sayısı
 - g) Geçici maddi yardım için başvuran ve geçici maddi yardım sağlanan kadın sayısı,
 - h) Yakın koruma için başvuran ve yakın koruma sağlanan kadın sayısı,
 - i) Kreş desteği için başvuran ve bu desteğin sağlanan kadın ve çocuk sayısı,
 - j) Psikolojik rehberlik ve danışmanlık için başvuran ve bu desteğin sağlanan kadın sayısı,
 - k) Mesleki rehberlik ve danışmanlık için başvuran ve bu desteğin sağlanan kadın sayısı,
 - l) Hukuki rehberlik ve danışmanlık için başvuran ve bu desteğin sağlanan kadın sayısı
- hususlarında kurumunuzdan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca bilgi talep etmekteyiz.

Saygılarımızla

Kadın Dayanışma Vakfı

Sayın ilgili;

CİMER'e yapmış olduğunuz başvurunuz incelenmiş olup tarafınızca talep edilen veriler, üyesi olduğunuz Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon İzleme ve Değerlendirme Komisyonu Teknik Alt Kurulu Toplantısı'nda güncel olarak paylaşılmaktadır.
Bilgilerinize sunulur.

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C ADALET BAKANLIĞI'NA

22.05.2025

Sayı : 4.2.9

Konu : 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 15. Maddesi'ne dair; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar: Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Madde 15. Maddesinin 1. bendinde,

(1) Bu Kanun kapsamında şiddetin önlenmesi ve verilen tedbir kararlarının etkin olarak uygulanmasının izlenmesi bakımından şiddet önleme ve izleme merkezleri tarafından verilecek destek hizmetleri şunlardır:

- Koruyucu ve önleyici tedbir kararları ile zorlama hapsinin verilmesine ve uygulanmasına ilişkin veri toplayarak bilgi bankası oluşturmak, tedbir kararlarının sicilini tutmak.
- Korunan kişiye verilen barınma, geçici maddi yardım, sağlık, adli yardım hizmetleri ve diğer hizmetleri koordine etmek.
- Gerekli hâllerde tedbir kararlarının alınmasına ve uygulanmasına yönelik başvurularda bulunmak.

ç) Bu Kanun kapsamındaki şiddetin sonlandırılmasına yönelik bireysel ve toplumsal ölçekte programlar hazırlamak ve uygulamak.

d) Bakanlık bünyesinde kurulan çağrı merkezinin bu Kanunun amacına uygun olarak yaygınlaştırılması ve yapılan müracaatların izlenmesini sağlamak.

e) Bu Kanun kapsamındaki şiddetin sonlandırılması için çalışan ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

(2) Korunan kişilerle ilgili olarak şiddet önleme ve izleme merkezleri tarafından verilecek destek hizmetleri şunlardır:

a) Kişiye hakları, destek alabilecekleri kurumlar, iş bulma ve benzeri konularda rehberlik etmek ve meslek edindirme kurslarına katılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.

b) Verilen tedbir kararıyla ulaşılmak istenen amacın gerçekleşmesine yönelik önerilerde bulunmak ve yardımlar yapmak.

c) Tedbir kararlarının uygulanmasının sonuçlarını ve kişiler üzerindeki etkilerini izlemek.

ç) Psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde yardım ve danışmanlık yapmak.

d) Hâkimin isteği üzerine; kişinin geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlayıp sunmak.

e) İlgili merci tarafından istenilmesi hâlinde, tedbirlerin uygulanmasının sonuçları ve ilgililer üzerindeki etkilerine dair rapor hazırlamak.

f) 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümleri uyarınca maddi destek sağlanması konusunda gerekli rehberliği yapmak. Hükme bağlanmıştır.

İş bu yasa kapsamında kurulmuş olan müdürlüğünüzden Kadın Dayanışma Vakfı olarak yasa uygulamalarını izleyebilmemiz için, 01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında;

a) Uzaklaştırma kararları için yapılan- başvuru sayısı.

b) Kabul edilen uzaklaştırma kararı sayısı

c) Reddedilen uzaklaştırma kararı sayısı

ç) Kadınlara yakınlık derecesine göre uzaklaştırma kararı verilen faillerin sayısı
(eş/birlikte olunan kişi, eski eş/birlikte olunan kişi, baba, ağabey vs)

d) Uzaklaştırma kararlarına itiraz sayısı

e) İtirazların reddi sayısı

f) Delil sunulmadığı takdirde verilen uzaklaştırma kararı sayısı

- g) Var olan uzaklaştırma kararlarının uzatılma talebi sayısı
- ğ) Uzaklaştırma kararının uzatılma sayısı
- h) Tekrar eden uzaklaştırma kararı sayıları
- ı) İhlal edilen uzaklaştırma kararı sayısı
- i) Uzaklaştırma kararlarının ihlali için verilen zorlama hapsi kararı sayısı
- j) Uzaklaştırma kararlarının ihlali için verilen para cezası sayısı
- k) Uzaklaştırma kararlarının ihlal bildirimi sonrası açılan ceza davası sayısı
- l) Yakın koruma başvuru sayısı
- m) Yakın koruma kabul sayısı
- n) Elektronik kelepçe talep sayısı
- o) Elektronik kelepçe kabul sayısı
- ö) Gizlilik kararı başvuru sayısı
- p) Gizlilik kararı kabul sayısı
- r) Gizlilik kararını kaldırmak için başvuran kadın sayısı
- s) Kimlik değiştirme başvuru sayısı
- ş) Kimlik değiştirme kabul sayısı
- t) Kimlik değiştirme kararında sorun yaşayan kadın sayısı
- u) Kimlik değiştirme kararını kaldırmak için başvuru sayısı
- ü) Çocuk için uzaklaştırma kararı talep sayısı
- v) Çocuk için uzaklaştırma kararı kabul sayısı
- y) İşyeri değişikliği başvuru sayısı
- z) İşyeri değişikliği karar sayısı
- aa) Aile konutu şerhi başvuru sayısı
- bb) Aile konutu şerhi kabul sayısı
- cc) Konut tahsisi başvuru sayısı
- çç) Konut tahsisi kabul sayıları
- dd) Tedbir istenilen kişinin var ise silahlarını kolluğa teslim etmesi başvuru sayısı
- ee) Tedbir istenilen kişinin var ise silahlarını kolluğa teslim etmesi kabul sayısı
- ff) Tedbir istenilen kişinin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığının olması hâlinde veya psikolojik rahatsızlığının olması halinde sağlık tedbirine başvuru sayısı
- gg) Tedbir istenilen kişinin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığının olması hâlinde veya psikolojik rahatsızlığının olması halinde sağlık tedbirine kabulü sayısı
- ğğ) Çocuk için kişisel ilişkinin geçici ve tamamen kaldırılmasına yönelik talep sayısı

hh) Çocuk için kişisel ilişkinin geçici ve tamamen kaldırılmasına yönelik talebin kabul sayısı hususlarında kurumunuzdan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca bilgi talep etmekteyiz.

Saygılarımızla

Kadın Dayanışma Vakfı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü
Adalet İstatistiklerini Derleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı

Sayı : E-15705087-252.02-225464

03.06.2025

Konu : 2501910473 ve 2501926610 Numaralı
Başvurularımız

Sayın

Kültür Mah. Mithatpaşa Cad. 61/12
Çankaya/ANKARA

İlgi : a) 23.05.2025 tarihli ve 2501910473 numaralı başvurunuz.
b) 24.05.2025 tarihli ve 2501926610 numaralı başvurunuz.

CİMER'den alınan ve ilgisi nedeniyle 26.05.2025 ve 28.05.2025 tarihlerinde Genel Müdürlüğümüze gönderilen adli istatistikler hakkında bilgi istemini içeren ilgi'de kayıtlı başvurularınız incelenmiş olup;

Genel Müdürlüğümüzde tutulmakta olan ceza istatistikleri, Cumhuriyet başsavcılıkları ile ceza mahkemelerine yansıyan suçları kapsamakta olup sanık ve suç bazında Türk Ceza Kanunu ve özel kanunlarda yer alan madde ve fıkra esasına göre; hukuk istatistikleri, dava türüne göre; icra müdürlüklerine ait istatistikler ise dosya türü ve sayısına göre Resmî İstatistik Programı çerçevesinde UYAP kayıtlarından yıllık olarak derlenerek üretilmektedir. Genel Müdürlüğümüzde mevcut bulunan istatistikler hiçbir şekilde tarafların (şüpheli/sanık, mağdur, müşteki, davacı, davalı, meslek v.b) kişisel bilgilerini içermemekte olup, yalnızca sayısal verileri içermektedir.

Bilindiği üzere; 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında, "Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler." 8'inci maddesinde ise "Kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış veya yayın, broşür, ilân ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurularına konu olamaz. Ancak, yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir."

Öte yandan; Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasında; "Kurum ve kuruluşlar; ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurular ile tekemmül etmemiş bir işleme ilişkin bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler." 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında "Kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış veya kitap, broşür, ilân ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurusuna konu olamaz." ikinci fıkrasında ise "Ancak birinci fıkrada belirtilen yollarla kamuoyuna açıklanmış veya kurum ve kuruluşlarca elektronik ortamda yayımlanmış kamunun erişimine açık bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 712AF7A9-5794-4627-A1CA-3D43241874F4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ebd>

Devlet Mahallesi, Vekaletler Caddesi, 06420 Çankaya/Ankara

Bilgi için: Emel AKTAŞ

(0312) 293 26 26 - Faks : (0312) 435 71 56

Şube Müdürü

e-Posta: adlisicilistatistik@adalet.gov.tr - İnternet Adresi : www.adlisicil.adalet.gov.tr

Telefon No: (312) 549 51 05-41

Kep Adresi: adlisicilistatistik@hs01.kep.tr

Bu itibarla; başvurunuzda yer alan ve Genel Müdürlüğümüz görev alanına girdiği değerlendirilen sorulara ilişkin istenilen ayrıntıda veri; ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ve analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgiye yönelik olduğundan dolayı istatistikî bilgi sunulamamakla birlikte, yıllık bazda UYAP kayıtlarından derlenen ve değerlendirilen adalet istatistiklerine ait mevcut veriler <http://www.adlisicil.adalet.gov.tr> adresli web sayfamızda yayımlanmaktadır. Bununla birlikte, 2025 yılına ilişkin istatistiklerin ise "01 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025" tarih aralığı baz alınarak 2026 yılı içerisinde yayımlanması plânlanmaktadır.

Bilgi edinilmesini ve bu işleme karşı usul ve kanun hükümleri uyarınca yazımızın tebliğ tarihinden itibaren 15 günlük yasal süre içerisinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edebileceğiniz hususları bilgilerinize sunulur.

Gizem DAMAR
Hâkim
Bakan a.
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 712AF7A9-5794-4627-A1CA-3D43241874F4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ebd>

Devlet Mahallesi, Vekaletler Caddesi, 06420 Çankaya/Ankara

(0312) 293 26 26 - Faks : (0312) 435 71 56

e-Posta: adlisicilistatistik@adalet.gov.tr - İnternet Adresi : www.adlisicil.adalet.gov.tr

Kep Adresi: adlisicilistatistik@hs01.kep.tr

Bilgi için:Emel AKTAŞ

Şube Müdürü

Telefon No:(312) 549 51 05-41

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA

22.05.2025

Sayı : 4.2.12.13

Konu : 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8. Maddesi'ne dair; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar : Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8.maddesinin 6. fıkrası; "Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır." Hükmünü içermektedir.

Bu madde kapsamında, Bakanlığınıza bağlı kurumlar nezdinde **gizli kayıt yapılmasını sağlayacak sistemin oluşturup oluşturulmadığı, sistemin işleyişi ve kaydın gizlenmesi için gerekli belgelerin neler olduğu, bu sistemden yaralanmak üzere başvuran ve yararlanan kadın sayısı** konusunda 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca Vakfımıza bilgi verilmesini talep etmekteyiz.

Saygılarımızla,

Kadın Dayanışma Vakfı

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NA

22.05.2025

Sayı : 4.2.14

Konu : 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8. Maddesi'ne dair; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar : Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8.maddesinin 6. fıkrası; "Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi

hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun ilgili hükümleri uygulanır.”
Hükmünü içermektedir.

Bu madde kapsamında;

- Bakanlığınıza bağlı eğitim ve öğretim kurumları nezdinde 6284 sayılı kanun kapsamında gizlilik kararı olan çocuklar için, gizli kayıt yapılmasını sağlayacak sistemin oluşturup oluşturulmadığı,
- Sistemin işleyişi ve kaydın gizlenmesi için gerekli belgelerin neler olduğu,
- Bu sistemden yararlanmak üzere 01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında başvuran ve yararlanan kadın sayısı konusunda 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca Vakfımıza bilgi verilmesini talep etmekteyiz.

Saygılarımızla,

Kadın Dayanışma Vakfı

Sayın Başvuru Sahibi,

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8.maddesinin 6. fıkrası; "Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır." hükmünü içermektedir.

Bu madde kapsamında;

Bakanlığımıza bağlı eğitim ve öğretim kurumları nezdinde 6284 sayılı kanun kapsamında gizlilik kararı olan çocuklar için, gizli kayıt yapılmasını sağlayacak bir sistemimiz bulunmakta ve işlem mahkeme kararı ile başlamaktadır. Bilgi Edinme Kanunu kapsamında başvuran ve yararlanan kadın sayısı bilgisi Genel Müdürlüğümüzde bulunmamaktadır.

Bilginize sunulur.

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI'NA

22.05.2025

Sayı : 4.2.15.11

Konu : 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 10. Maddesi'ne dair; 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar : Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır.

Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 10. maddesi ile;

(1) Bu Kanun hükümlerine göre alınan tedbir kararları, Bakanlığın ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa en seri vasıtalarla bildirilir.

(2) Bu Kanun kapsamında ilgili mercilere yapılan başvurular ile bu başvuruların kabul ya da reddine ilişkin kararlar, başvuru yapılan merci tarafından Bakanlığın ilgili il ve ilçe müdürlüklerine derhâl bildirilir.

(3) Korunan kişinin geçici koruma altına alınmasına ilişkin koruyucu tedbir kararı ile şiddet uygulayan hakkında verilen önleyici tedbir kararlarının yerine getirilmesinden, hakkında koruyucu veya önleyici tedbir kararı verilen kişilerin yerleşim yeri veya bulunduğu ya da tedbirin uygulanacağı yer kolluk birimi görevli ve yetkilidir.

(4) Tedbir kararının, kolluk amirince verilip uygulandığı veya korunan kişinin kollukta bulunduğu hâllerde, kolluk birimleri tarafından kişi, Bakanlığın ilgili il veya ilçe müdürlüklerine ivedilikle ulaştırılır; bunun mümkün olmaması hâlinde giderleri Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak üzere kendisine ve beraberindekilere geçici olarak barınma imkânı sağlanır.

(5) Tedbir kararının ilgililere tefhim veya tebliğ edilmemesi, kararın uygulanmasına engel teşkil etmez.

(6) Hakkında barınma yeri sağlanmasına karar verilen kişiler, Bakanlığa ait veya Bakanlığın gözetim ve denetimi altında bulunan yerlere yerleştirilir. Barınma yerlerinin yetersiz kaldığı hâllerde korunan kişiler; mülkî amirin, acele hâllerde kolluğun veya Bakanlığın talebi üzerine kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesis, yurt veya benzeri yerlerde geçici olarak barındırılabilir.

(7) İşyerinin değiştirilmesi yönündeki tedbir kararı, kişinin tabi olduğu ilgili mevzuat hükümlerine göre yetkili merci veya kişi tarafından yerine getirilir. düzenlemesi getirilmiştir.

Ayrıca aynı yasanın 14.maddesi ile Bakanlığınız, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verilmesi amacı ile Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin kurma yükümlülüğü altına girmiştir. Bu kapsamda, Kadın Dayanışma Vakfı olarak, yasa uygulamalarını izleyebilmemiz için,

01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine dair yasa uyarınca;

- a) Mülki Amirlikler ve Mahkemeler tarafından verilen, Bakanlığınıza ulaşan tedbir kararlarının sayısı,

- b) Bu tedbir kararlarının yıllara ve illere göre dağılımı,
- c) Tedbir kararlarının ne kadar süre için verildiği,
- d) Tedbir kararının süresi dolduktan sonra uzatma talep eden kadın sayısı
- e) Bu taleplerin kabul ve ret sayısı,
- f) Mülki amirliğe yahut mahkemeye başvurmaksızın acil hallerde kolluk aracılığı ile tedbir kararı alan kadınların sayısı,
- g) Yakın koruma tahsis edilen kadınların sayısı,
- h) Yasanın 3.Maddesinin d bendi uyarınca kreş desteği talep eden kadın sayısı ve bu taleplerin ret ve kabul sayısı,
- i) Yasanın 3. Maddesinin b bendi kadınlara geçici maddi yardım sağlanan tedbir kararı sayısı ve bu yardımın ne kadar süre için verildiği,
- j) Kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulmasını talep eden başvuru sayısı ile bu taleplerin ret ve kabul sayısı,
- k) Tedbir kararlarını ihlal eden kimseler hakkında zorlama hapsi talebi ile açılan dava sayısı ve dava sonuçları, hususlarında Bakanlığınızdan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca bilgi talep etmekteyiz.

Saygılarımızla

Kadın Dayanışma Vakfı

SAYIN BAŞVURU SAHİBİ,

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine (CİMER) göndermiş olduğunuz 24.05.2025 tarih ve 2501926610 sayılı başvurunuz incelenmiştir.

Başvuruda belirtmiş olduğunuz hususlar, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 7'nci maddesindeki "özel bir çalışma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulan" veriler kapsamında olup aynı Kanunun 8.maddesinde "Kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış veya yayın, broşür, ilân ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurularına konu olamaz. Ancak, yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir." hükümleri bulunmaktadır.

Başvurunuzda yer alan veri talebi içeriğinin yukarıda bahsedilen ilgili Kanunun 7. maddesi kapsamında olduğu gerekçesiyle talep edilen istatistiki bilgiler sunulamamakla birlikte; konuya ilişkin bilgilere Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkanlığı tarafından kadın cinayetlerini ve kadına yönelik şiddet olaylarını önlemeye yönelik alınan tedbirler kapsamında yapılan araştırmalar sonucu hazırlanan ve yayımlanan çalışmalar, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kadın şiddetini önlemeye ve sebeplerini araştırmaya yönelik oluşturulan komisyon raporları ve İçişleri Bakanlığı web sitesinden ulaşılabilir.

Bilgilerinize sunulur.

Kadın Dayanışma Vakfı

The Foundation for Women's Solidarity

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay /Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta : bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

T.C SAĞLIK BAKANLIĞI'NA

22.05.2025

Sayı : 4.12.15

Konu : 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanun'un 11. Maddesinde öngörülen süreler dâhilinde aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının ve sorularımız ile ilgili belgelerin ivedilikle gönderilmesi hakkında taleplerimizin sunulmasıdır.

Açıklamalar : Kadın Dayanışma Vakfı olarak Ankara'da faaliyet yürütmekteyiz. Kurumumuzun faaliyet alanı içinde şiddet gören kadınlar bize ulaşmakta, maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için çeşitli destekler almaktadır. Bu sebeple, kurumumuza başvuran kadınlara daha doğru yönlendirme yapabilmek ve kurumumuzdaki çalışmaların verimliliği için aşağıda yer alan sorularımızın yazılı cevaplarının tarafınızdan kurumumuza iletilmesini rica ederiz.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un;

Madde 5 -(1)- (1) bendi; “Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavisinin sağlanması.”

Madde 8-(6) “Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak başkasına veren, ifşa eden veya açıklayan kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 19 –(1) Bu Kanun hükümlerine göre hakkında koruyucu tedbir kararı verilen kişilerden genel sağlık sigortalısı olmayan ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına da girmeyen veya genel sağlık sigortası prim borcu sebebiyle fiilen genel sağlık sigortasından yararlanamayan ya da diğer mevzuat hükümleri gereğince tedavi yardımından yararlanma hakkı bulunmayanlar; bu hâllerin devamı süresince, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında, gelir testine tabi tutulmaksızın genel sağlık sigortalısı sayılır.

(2) Bu Kanun hükümlerine göre hakkında önleyici tedbir kararı verilen kişinin aynı zamanda rehabilitasyonunun veya tedavi edilmesinin gerekli olduğuna karar verilmesi hâlinde, genel sağlık sigortası kapsamında karşılanmayan rehabilitasyon hizmetlerine yönelik giderler ile rehabilitasyon hizmetleri kapsamında verilmesi gereken diğer sağlık hizmetlerinin giderleri Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerinden karşılanır. Hükümlerini içermektedir.

Soru 1) 6284 sayılı Kanun’un ilgili maddeleri göz önüne alınarak;

- Bakanlığınıza bağlı kurumlar nezdinde gizli kayıt yapılmasını sağlayacak sistemin oluşturup oluşturulmadığı,
- Sistemin işleyişi ve kaydın gizlenmesi için gerekli belgelerin neler olduğu,
- Bu sistemden yararlanmak üzere başvuran ve yararlanan kadın sayısı,
- 6284 sayılı kanun kapsamında gizlilik kararı olan kadınların Bakanlığınıza bağlı sağlık kurumlarına yaptıkları başvuru ve muayene olma sayıları,

Soru 2) Türkiye’deki devlet hastaneleri ve eğitim araştırma hastanelerinin kaçında sosyal hizmet birimi bulunmaktadır? Bu birimlerde toplamda kaç sosyal çalışmacı çalışmaktadır?

Soru 3) 01.01.2024-15.05.2025 tarihleri aralığında;

- Kaç kadına hastanelerdeki sosyal hizmet uzmanları tarafından destek sağlanmıştır? Her hastanede sosyal hizmet birimi yoksa bu birimin takibini gerektiren prosedürler için hangi mekanizma rol oynamaktadır?

- Hastanelerde nitelikli ve yeterli sayıda sosyal hizmet uzmanı istihdamı için bütçe ayrılmakta mıdır? Çalışmakta olan sosyal hizmet uzmanlarına süpervizyon olanağı için bütçe ayrılmakta mıdır?
- Hastanelerde çalışan sosyal hizmet uzmanlarının şiddet gören kadınlarla çalışırken uygulaması gereken protokol nedir?
- Sosyal hizmet uzmanları, şiddete maruz kaldığını beyan eden ya da şiddete maruz kaldıklarını fark ettikleri kadınlara hangi bilgileri vermekte ve hangi kurumlara yönlendirme yapmaktadır
- Şiddete maruz kalan kadınların sıklıkla ruhsal desteklere başvurdukları bilinmektedir. Bu anlamda sağlık kuruluşlarında çalışan sosyal çalışmacı, psikolog ve psikiyatristler için özel bir hizmet için eğitim düzenlenmiş midir? Bu anlamda yapılan herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
- Bu tarih aralığında kaç kadına ruhsal destek sağlanmıştır?
- Şiddete maruz kalan, ihmal ve istismar şüphesi bulunan çocuklarla ilgili sosyal hizmet uzmanı ve sağlık çalışanlarının takip etmesi gereken prosedür nedir?
- Kadınların yaşadıkları şiddet durumlarından doğru ortaya çıkan sağlık sorunlarında sosyal güvencesi olmadığında nasıl bir yol izlenmektedir?
- İntihar girişimi nedeniyle sağlık kuruluşlarına başvuran kadınlarla ilgili nasıl bir müdahale ve yönlendirme prosedürü uygulanmaktadır?
- Bugüne kadar devlet ve eğitim araştırma hastanelerinde kayda geçen kadın intiharı girişimi sayısı kaçtır?
- Cinsel saldırı nedeniyle adli tıp raporu alması gereken kadınlar Türkiye’de hangi hastanelerden psikiyatrik ve fizyolojik muayene hizmeti alabilmektedir?
- Bakanlığa bağlı hastanelerden bu tarih aralığında kaç kadın adli tıp raporu almıştır?

Konularına dair 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca Vakfımıza bilgi verilmesini talep etmekteyiz.

Saygılarımızla

Kadın Dayanışma Vakfı

Sayın İlgili,

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 7 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler." hükmü yer almaktadır. Başvurunuzun cevaplandırılması ilave bir çalışma gerektirdiğinden, yukarıdaki hüküm uyarınca değerlendirilememektedir.

Sağlıklı günler dileriz.

KAYNAKÇA

- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Resmî Gazete, Sayı: 28239, 20 Mart 2012.
- Avrupa Konseyi. (2011). *Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadelele ilgili Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)*. Strasbourg: Avrupa Konseyi.
- Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı & UN Women Türkiye Ofisi. (2023). *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun: Uygulama kılavuzu*. Ankara: Adalet Bakanlığı.
- Acar, F. (2014). CEDAW ve kadına yönelik şiddetle mücadele. *İçinde Kadına yönelik şiddetle mücadelede uluslararası mekanizmalar*, Ankara
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2022). *Türkiye’de kadın*. Ankara: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.
- Birleşmiş Milletler. (1979). *Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)*.
- Bakırcı, C. (2015). Kadına yönelik şiddet ve İstanbul Sözleşmesi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 119, 363–378.
- CEİD. (2021). *Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme izleme raporu*. Ankara: Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği.
- CEİD. (2022). *Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitliğinin izlenmesi raporu*. Ankara: Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği.
- CEİD (2025, Mayıs). *Adalete erişimde toplumsal cinsiyet eşitliği haritalama ve izleme çalışması: 2021–2024 güncellemesi* (Uygur, G., & Özdemir, N.), Ankara.
- Gündoğmuş, E. (2021). İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı ve hukuki değerlendirme. *İnsan Hakları Yıllığı*, 39, 203–225.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. (2015). *Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması (2014)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve TÜBİTAK.
- Moroğlu, N. (2016). İstanbul Sözleşmesi’nin getirdikleri ve Türk hukukuna etkileri. *İstanbul Barosu Dergisi*, 90(2), 299–310.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (2018). *6284 sayılı Kanun uygulamaları izleme raporu*. İstanbul: Mor Çatı.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (2024, Aralık). *Kadına yönelik şiddetle mücadelede aile mahkemeleri* (C. Baytok & E. Ege, Yazanlar; S. Büyükgöze).
- PODEM. (2021). *Toplumsal ve siyasi zeminde adalete erişimden beklentiler*. İstanbul: PODEM.
- TÜİK. (2022). *İstatistiklerle kadın*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.

**KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE
MÜCADELEDE 6284 SAYILI
KANUN UYGULAMALARINI
İZLEME RAPORU**

Kadın Dayanışma Vakfı
0312 430 40 05 – 0312 432 07 82

bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr
www.kadindayanismavakfi.org.tr

Mithatpaşa Cad. No: 61/12 06420
Kızılay/Ankara